

REPUBLIKA

Rok XI

ŁÓDŹ, SOBOTA, D. 4 MARCA 1933 ROKU.

CENA NUMERU 15 GROSZY.

Nr. 63

RZEŹ ŻYDÓW W BERLINIE

przygotowują hitlerowcy.--Dla uzasadnienia pogromu Hitler inscenizuje zamach na swą osobę.--Niezwykle sensacyjne doniesienia pism angielskich.

Hitler chce uzyskać zgodę Mussoliniego na przyłączenie Austrii do Niemiec.

LONDYN, 3 marca.

Prasa angielska obszernie informuje o zamierzonej jakoby nocy Św. Bartłomieja w Berlinie z soboty na niedzielę.

„Daily Herald” posuwa się tak daleko, iż twierdzi, iż najbardziej autorytatywne źródła donoszą o przygotowaniu, poczynionych przez hitlerowców

DO URZĄDZENIA NA WIELKĄ SKALĘ POGROMU ŻYDÓW.

Wieczorne dzienniki ogłaszają telegram Reutera o aresztowaniu 20 osób, których nazwiska trzymane są w tajemnicy, a które są oskarżone o przygotowanie zamachu na Hitlera i jego regime. Prasa angielska ujawnia przypuszczenie, że dla uzasadnienia rzezi planowanej przez Hitlera z soboty na niedzielę

POTRZEBNE MU JEST ZAINSCENIZOWANIE ZAMACHU NA JEGO OSOBĘ

Wiadomość „Daily Herald” wywołała wielkie wrażenie w Londynie ze względu na to, że dziennik ten powołuje się na najbardziej autorytatywne źródła,

co wskazywałoby na czynniki rządowe.

Paryż, 3 marca.

Havas donosi z Berlina że od czasu zmiany regimu w Niemczech PROPAGANDA ANTYSEMICKA PRZYBRAŁA W TAKIEJ MIERZE NA SILE, że organizacje izraelskie zmuszone były oficjalnie zaprotetować u odnośnych czynników rządowych. Liczni obywatele wyznania mojżeszowego należący do sfer intelektualnych bądź zostali ostrzeżeni przez osoby prywatne bądź otrzymywali bezpośrednio rozmaite pogróżki co do ich osób i ich rodzin.

W związku z tem, WIELE RODZIN IZRAELICKICH ZMIENIŁO MIEJSCE ZAMIESZKANIA LUB WOGÓLE PRZENIOSŁO SIĘ ZAGRANICĘ. Jak informują, Albert Einstein, który obecnie bawi w Stanach Zjednoczonych, poinformował swych przyjaciół w Niemczech, że nie zamierza zamieszkać w Niemczech.

Naogół w kołach izraelskich panuje wielkie zdenerwowanie

Lista komunistyczna ma być unieważniona.

Frankfurt n/M., 3 marca.

Minister Goering wygłosił dziś we Frankfurcie wielkie przemówienie polityczne, w którym oświadczył m. in., że szerzone pogłoski, jakoby on, Goering, był winowajcą podpalenia Reichstagu, są wybitnym nonsensem.

— Na gruzach starego parlamentu, spalonego przez marksistów — mówił minister — będzie zbudowany nowy parlament, tym razem narodowo - socjalistyczny. Do parlamentu tego komunistów już nie wejdą!

Jest to pierwsza oficjalna zapowiedź unieważnienia listy komunistycznej w Niemczech.

Nowe aresztowania działaczy komunistycznych i socjalistycznych.

Lipsk, 3 marca.

Akcja polityczna przeciwko komunistom i socjal - demokratom zatacza w Niemczech środkowych coraz szersze kręgi. W Saksonii i Turyngii aresztowano w ciągu ostatnich dwóch dni około 500 komunistów. Zawieszono dwa dniemiki socjal-demokratyczne.

Berlin, 3 marca.

Dzisiaj w południe aresztowano redaktora działu zagranicznego organu socjal - demokracji „Vorwaerts” Wiktora Schiffa oraz przewodniczącego centralnego komitetu partii komunistycznej posła do Reichstagu i b. kandydata na stanowisko prezydenta republiki Thaelmanna.

Berlin, 3 marca.

Na żądanie rządu Rzeszy senat Hamburga zawiesił na dwa tygodnie organ socjal - demokracji „Hamburger Echo”.

Berlin, 3 marca.

Najwyższy urząd cenzury filmowej w Niemczech jednogłośnie zabronił na podstawie dekretu z dnia 27 lutego br. dalszego wyświetlania pacyfistycznego obrazu francuskiej produkcji p. t. „Drewniane Krzyże”. Film ten od kilku miesięcy wyświetlany był w kino-teatrach niemieckich.

Zdecydowane stanowisko Polski zmusiło Hitlera do zaniechania akcji rewizji granic.

Genewa, 3 marca.

„Journal de Geneve” donosi w telegramach z Londynu, że według opinii angielskich kół politycznych stanowcze stanowisko Polski spowodowało, że HITLER ZROZUMIAŁ, ŻE NIE MOŻE NA NIC UŻYSKAĆ W SPRAWIE REWIZJI GRANIC.

wobec czego dla rekompensaty zamierza podjąć

PROJEKT „ANSCHLUSSU”,

przyczem spodziewa się, że tym razem Mussolini poprze akcję Niemiec mimo, że jest to sprzeczne z interesami Włoch, a to celem wzmocnienia faszyzmu w Europie Środkowej, a przede wszystkim dla odpowiedzenia w ten sposób na pakt

Małej Ententy. Sprawa ta będzie głównym przedmiotem wizyty Hitlera w Rzymie.

Londyn, 3 marca.

„News Chronicle” w artykule p. t. „Hitler a Polska” pisze: dotąd Hitler wydawał się naśladować politykę swego włoskiego wzoru i zachowywać spokój w stosunku do zagranicy, ale nie trzeba się łudzić co do niebezpieczeństwa, jakie powstanie o ile hitlerowcy gromadzić się będą masowo wzdłuż granicy polskiej i o ile wygłaszane będą podniecające przemówienia o korytarzu. Może to być tylko gestem..., ale zapalenie zapałki w prochowni jest również tylko gestem.

Zawieszenie 5 dzienników polskich w ciągu jednego dnia.

Opole, 3 marca.

Wydawnictwu „Nowin” w Opolu dostarczono dziś popoł. urzędowego pisma tutejszej regencji, mocą którego od zaraz aż do 17 marca zostają zawieszono następujące trzy dzienniki: „Nowiny Codzienne”, „Dziennik Raciborski” i „Głos pogranicza i Kaszub”. 14-dniowy zakaz pozbawia ludność polską na Śląsku Opolskim, Śląsku Dolnym, Pograniczu i Kaszubach prasy polskiej na dwa tygodnie. Po zawieszeniu „Dziennika Berlińskiego” i „Gazety Olsztyńskiej” jest to w Niemczech trzeci zakaz obejmujący za jednym zamachem aż trzy gazety polskie. Okazuje się, że przyczyną

zawieszenia jest umieszczona dnia 12 lutego odezwa centralnego komitetu wyborczego w której zawarto protest przeciwko podwyższeniu liczby podpisów potrzebnych do wniosku wyborczego do Reichstagu na 60 tysięcy. Wydawnictwu „Nowiny” zezwolono jedynie na umieszczenie komunikatu do czytelników następującej treści: wydawanie gazety jest za kazane aż do 17 bm. włącznie.

Berlin, 3 marca.

Nadprezydent prowincji wschodniopruskiej zawiesił dziś wychodzące na Mazowszu pruskiem pisma polskie „Gazetę Olsztyńską” na dwa tygodnie oraz wydawnictwo „Mazur” na 4 tygodnie.

Zamach sabotażowy w rafinerii olejów.

Berlin, 3 marca.

W rafinerii olejów skalnych w Misburgu nieznani sprawcy dokonali dzisiaj aktu sabotażu, odkręcając kurki trzech zbiorników benzyny, z których każdy posiada pojemność 600 ton. Do chwili wykrycia zamachu wypłynęło około 200.000 litrów benzyny. Ze względu

na olbrzymie zapasy benzyny, znajdujące się w rafinerji, zamach mógł pociągnąć za sobą nieobliczalne konsekwencje.

Policia otoczyła kordonem teren fabryczny. Rozlaną benzynę odprowadzono do zbiorników przy pomocy specjalnych pomp.

Niemcy obniżają kurs szylinga.

Wiedeń, 3 marca.

Organ chłopów dolno - austriackich „Der Bauer Buendler” atakuje gabinet Hitlera, którego akcja jest katastrofalna dla Austrii. Niemcy bowiem przez rzucenie szylinga na giełdę zurychską obniżyli kurs szylinga. Pismo wzywa rząd, aby łatwym sposobem rzucenia marki niemieckiej na giełdę w Zurychu odpowiedział samą monetą gabinetowi Hitlera. Rząd jednak austriacki powstrzymuje się od tego, twierdzi pismo, że względów politycznych.

2 tys. zapałów do granatów znaleziono w mieszkaniu komunisty.

Berlin, 3 marca.

W czasie rewizji w jednej z dzielnic Berlina policja wykryła w mieszkaniu komunisty kufer, zawierający cztery blaszane skrzynie z 2.000 zapałów używanych do fabrykacji granatów ręcznych.

Według komunikatu, prezydium policji znalezione materiały wybuchowe pochodzą z kradzieży i przeznaczone były do celów wywrotowych. Właściciela mieszkania aresztowano.

Nowy Reichstag zwołany będzie na 1 kwietnia.

Berlin, 3 marca.

Według doniesień prasy, nowy Reichstag zwołany będzie na 1 kwietnia, jako w rocznicę urodzin Bismarcka.

Berlin, 3 marca.

Sędzia, prowadzący dochodzenie przeciwko aresztowanym osobom w dniach ostatnich, wydał nakaz zatrzymania w areszcie 20 osób pod zarzutem zdrady stanu.

U wszystkich aresztowanych znaleziono odezwy, wzywające do obalenia siły obecnego rządu Rzeszy. Akty sprawy przekazano nadprokuratorowi Rzeszy.

Co przyniosą jutrzejsze wybory w Niemczech.

Agitacja stronnictw opozycyjnych została uniemożliwiona.

Istnieje obawa, iż wynik wyborów będzie sfałszowany.

Berlin, 3 marca.

Walka przedwyborcza przybrała w Niemczech zupełnie odmienny charakter niż w dotychczasowych kampaniach. Wobec zakazu wywieszania flag i noszenia emblematów partii marxistowskiej na ulicach miasta widać tylko sztandary hitlerowskie i flagi o barwach byłego cesarstwa: czarno-biało-czerwone.

Na słupach ogłoszeniowych widać tylko plakaty ugrupowań należących do koncentracji narodowej. Komunistów i socjal-demokratów prowadzą wyłącznie słowną propagandę. Partia narodowo-socjalistyczna i „czarno-biało-czerwony front walki rozwinęły gorące przygotowania do wielkich manifestacji zapowiadanych na sobotę i niedzielę pod has-

łem: „dnia przebudzenia się Niemiec”.

Dzisiaj ulicami stolicy przeszedł olbrzymi pochód hitlerowskich oddziałów szturmowych. Defiladę przyjął z balkonu pruskiego min. spraw wewn. minister Goering. Jutro w całych Niemczech odbędą się pochody oddziałów szturmowych i sztafet ochronnych oraz formacji stahlhelmowych z orkiestrami i pochodniami. W manifestacjach tych ma wziąć udział cała ludność.

W niedzielę 25 tysięcy stahlhelmowców przedelfuje przed gmachem, gdzie mieszka obecnie prezydent Hindenburg.

Paryż, 3 marca.

Omawiając sytuację w Niemczech centralny organ francuskiej partii socjalistycznej „Le Populaire” pisze, że wy-

боры niedzielne w Niemczech nie dostarczą żadnej wskazówki politycznej. Dobrowolne głosowanie zostanie wypaczone przez terror uprawiany przez rząd jak i sfałszowane przez agentów rządowych. Pismo stwierdza, że o ile walka między rządem Hitlera a partiami lewicowymi nabiera charakteru coraz bardziej terrorystycznego, oczywiście ze strony rządu, o tyle walka między dążeniami unitarjuszów i federalistów zdaje się z każdym dniem pogłębiać.

Osią żywiołów federalistycznych jest rząd bawarski, który zdaje się działać z wielką energią, skoro odważył się zawiesić dwa dzienniki hitlerowskie za zamieszczenie artykułów uznanych za prowokujące. Wszystko to stwierdza nie-

zbiecie, że w Niemczech istnieje prawdziwa anarchia polityczna.

W związku z ostatnimi zarządzeniami w Niemczech wobec dziennikarzy zagranicznych, Bainville komentuje je w „La Liberté” w ten sposób, że niebawem zagranica nie będzie mogła oglądać więcej wiadomości o tem co się dzieje w Rzeszy, ponad to, co rząd Hitlera zechce jej zakomunikować. Korespondentom zagranicznym udzielono rady, by nie wysyłali żadnych informacji z Niemiec, któreby nie odpowiadały jego życzeniom. Dzienniki komunistyczne i socjalistyczne zostały zawieszone niebawem, o ile wszystko pójdzie w kierunku Hitlera, prasa niemiecka stanie się organem państwowym.

STRASZLIWE TRZĘSIENIE ZIEMI W JAPONII

Kilkanaście miast w gruzach. — Powódz w okęgach nadmorskich. — Dwa wielkie porty japońskie zniszczone
1500 zabitych i przeszło 1300 rannych.

Tokio, 3 marca.

Wczoraj w godzinach wieczorowych Japonia została nawiedzona bardzo silnym trzęsieniem ziemi.

W odległości mniej więcej 200 mil na półn. wschód od Tokio wzdłuż wybrzeża morskiego zapadła się ziemia wskutek trzęsienia dna morskiego.

Na długości 250 mil wzdłuż wybrzeża katastrofa wywołała tragiczne skutki.

WIELE MIAST I WSI ZOSTAŁO ZNISZCZONYCH.

Najwięcej ucierpiało miasto Kamaishi, gdzie runęło 1200 domów a spłonęło 300. Również miasto Omoto silnie ucierpiało wskutek pożarów.

DOTYCHCZAS STWIERDZONO 300 OFIAR ZABITYCH I 1220 RANNYCH.

Gwałtowny wylew morza towarzyszący trzęsieniu ziemi poczynił wielkie spustoszenia. Tysiące domów uległo zniszczeniu, tysiące innych zostało zalanych.

Rozszalałe fale uniosły przeszło 1000 STATKÓW I ŁODZI RYBACKICH NA PEŁNE MORZE.

Szczególnie silnie dotknięte są trzy okręgi: Iwate, Miyagi, Aomori. Wielkie zniszczenie wywołało trzęsienie ziemi w portach Yamada i Myako.

Kilka nadmorskich kąpielisk zostało zrujnowanych z ziemią.

Poważne spustoszenia wywołało trzęsienie na wyspie Hokkaido.

Miedzy innymi katastrofą nawiedzona została miejscowość kąpielowa Sabishiro, skąd swego czasu wystartowali lotnicy do lotu nad Pacyfikiem.

Tokio, 3 marca.

Według ostatnich wiadomości oficjalnych

LICZBA ZABITYCH PODCZAS TRZĘ-

SIENIA ZIEMI WYNOSI 1.535 OSÓB. Rannych jest 1388, zaginionych bez wieści 948.

Obecnie już przewidują, że liczba ofiar osiągnie przeszło cztery tysiące osób.

Tokio, 3 marca.

Liczba ofiar trzęsienia ziemi byłaby

jeszcze większa, gdyby mieszkańcy okolic nadbrzeżnych nie zachowali wspomnienia o straszliwym trzęsieniu ziemi, które nawiedziło wybrzeże w roku 1896 i nie uciekli w głąb lądu nim wieści zostały zalane przez rozszalałe fale. Szkody wyrządzone w Hokkaido są podobno nieznaczące. Według ostatnich wiadomo-

ści w Kanalszi i okolicach zniszczono uległo 1.800 domów, a stu mieszkańców poniosło śmierć. W Wiyako zniszczonych jest 3 tys. domów, w Yamada 300 domów, zaś w Kasenuma i okolicach jest kilkudziesięciu zabitych i zaginionych bez wieści.

Groźba strejku górników w Anglii

Przemysłowcy nie chcą pertraktować w sprawie nowej umowy zarobkowej. — Czy rząd przeprowadzi ustawową stabilizację płac w górnictwie?

Londyn, 3 marca.

Anglii grozi w lipcu nowy strejk węglowy.

Delegaci kopalni węglowych zebrali się w Londynie, aby omówić sytuację, jaka powstanie w dniu 1 lipca, gdy ustawa o stabilizacji płac przemysłowych przestanie obowiązywać.

Górnicy zwrócili się do przemysłow-

ców z propozycją rozpoczęcia rokowań, celem ponownego uregulowania płac na dłuższy okres w rokowaniach ogólnokrajowych.

Przemysłowcy jednak odrzucili propozycję rokowań ogólnokrajowych, pragnąc pozostawić wolną rękę w rokowaniach poszczególnym zagłębiom.

Nawet pisemne zwrócenie się rządu

do przemysłowców z zaleceniem tych rokowań nie wywarło żadnego wrażenia. O ile rząd nie zdoła przeprowadzić stabilizacji płac ustawowych przez parlament, to egzekutywa związku górników

OGŁOSI W LIPCU STRAJK GÓRNICZY.

Emisja biletów skarbowych.

Projekt rządowy przewiduje wypuszczenie krótkoterminowych pożyczek do sumy 200 milionów złotych.

Warszawa, 3 marca.

Rządowy projekt ustawy o wypuszczeniu biletów skarbowych, który będzie w pierwszym czytaniu przedłożony obradom posiedzenia sejmu w dniu 8 b. m., zawiera upoważnienie dla ministra skarbu do wypuszczania biletów skarbowych w serjach z terminami płatności niedłuższymi niż 1 rok.

Ogólna suma każdorazowo znajdujących się w obiegu biletów skarbowych nie może przekraczać 200 milionów zł. bilety skarbowe są wolne od podatku od kapitałów i rent, mają wszelkie prawa papierów pupilarnych i mogą być używane do lokowania kapitałów osób

pozostających pod opieką i kuratelą oraz kapitałów fundacyjnych, kościelnych i t. p. bilety skarbowe nie podlegają działaniu ustawy z 26 lipca 1919 r. o utraconych tytułach na okaziciela zgodnie z p. 2 art. 13 tej ustawy w brzmieniu ustawy z dnia 18. 10. 1921 bilety skarbowe ulegają przedawnieniu po upływie lat 10 od dnia ich płatności.

Wszystkie inne warunki emisji a w szczególności wysokość oprocentowania wysokość odcinków oraz termin wypuszczenia i płatności poszczególnych serji biletów skarbowych ustala minister skarbu w drodze rozporządzenia. Ustawa nie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

zenia.

W uzasadnieniu do projektu podkreślono, że wieloletnia praktyka wykazała, że wpływy podatkowe w Polsce rozkładają się nierównomiernie na poszczególne miesiące. W pierwszej połowie każdego roku kalendarzowego, podobnie jak się to dzieje w innych licznych krajach, wpływy podatkowe są słabsze, w drugiej połowie, ze względu na realizację plonów rolniczych, wpływy te wzrastają.

Ponieważ wydatki państwa są mniej więcej jednakowe we wszystkich miesiącach, pierwsza połowa każdego roku nawet przy normalnej konjunkturze i zrównoważonym budżecie wymaga finansowania.

Finansowanie to odbywa się normalnie z rezerw skarbowych bądź w drodze emisji krótkoterminowych zobowiązań skarbowych, przy których pomocy antycypuje się wpływy podatkowe. Za uruchomieniem tego rodzaju kredytów krótkoterminowych przemawiają w obecnym momencie zarówno względy budżetowe jak i sytuacja instytucji kredytów krótkoterminowych, wykazujących znaczną płynność.

Zwycięstwo polaków na zawodach narciarskich w Pradze.

Praga, 3 marca.

Dziś w drugim dniu zawodów o mistrzostwo narciarskie w Haracowie w biegu panów na 10 km. pierwszy był Rauss 1.00.48, drugi — Laher (Hdw.), trzeci — Sinowec. W drugim biegu na 3 km. pań pierwsze miejsce zajęła Polakówna (Polska) 33.28, drugie — Stopkówna (Polska), trzecie Dostalówna (Brno).

John Barrymore

w roli barona von Gaigern, złodzieja i romantycznego kochanka płaćcego życiem za chwilę szczęścia i uludy...

„Ludzie w hotelu”

Chińczycy ewakuują Dżehol.

Dowódcy chińscy udali się do Sekjnu.

Szanghaj, 3 marca.

Liczni mieszkańcy Dżeholu uciekli już na południe.

Według wiadomości ze źródeł japońskich dowódcy chińscy Czang-Tsao-Sieng i Wan-Fu-Lin opuścili Dżehol udając się do Pekinu. Wojska japońskie doszły do Ting-Czuan o 15 mil na wschód od Dżehol a jutro o świcie za-

mierzają posunąć się dalej.

Nankin, 3 marca.

Rząd wydał generałowi Ju-Sue-Czang, dowódcy garnizonu chińskiego w Tien-Tsinie polecenie odrzucenia żądań japońskich wycofania wojsk chińskich z Tien-Tsienu. Odrzucenie żądania Japonii wywołało naprężoną sytuację w Tien-Tsienu.

Nowy lokator w Białym Domu.

Dzisiaj więc kończy się owe „bezkroń-
wie” amerykańskie, które przyszłość
pewnie zakwalifikuje, jako wydarze-
nie o wpływie katastrofalnym na ewo-
lucję kryzysu nie tylko w Ameryce, ale
świecie całym. Prezydent Roosevelt
musiał wziąć na swe barki całe
ciężkie trudności, z jakimi ściera się
państwo. Będzie można wtedy ocenić, w ja-
kim stopniu inicjatywa człowieka, po-
dalającego pełnię władzy, olbrzymi
długość moralny i niezłomną wolę, zdol-
ność przeciwstawić się czynnikom,
organizującym życie gospodarcze i
przezwyciężyć ową, tak pożądaną „prospe-
rity”.

Nigdy bodaj żaden monarcha, obej-
mający po swym poprzedniku berło i ko-
ronę, nie obejmował jednocześnie cięższej
roli. W jakże odmiennych warun-
kach brał władzę Hoover! Kraj zaży-
ł wówczas wielkiego dobrobytu, a
podniósł się do takiego poziomu, jakie-
kolwiek nigdy żaden kraj nie zaznał.
Czterdzieści rządów Hoovera rozwia-
ły amerykańskie „sny o potęgę”. —
Zawsze zawiadana Ameryka, jak inni
państwa. Jego intensywność okazała się
w Stanach Zjednoczonych silniejszą
niż gdziekolwiek, tak, jak silniejsze
było pierwotne napięcie życia gospodar-
czego. Zamiast wielkiej pomyślności,
którą oczekiwało społeczeństwo amery-
kańskie, Stany Zjednoczone stawały mu-
siły czuć olbrzymie trudności, które
się składały i wielomilionowe
koszty, i katastrofa aparatu kredy-
towego, i fatalny stan finansów publicz-
nych, i rozpaczalna sytuacja rolnictwa
i szeroki rzesz farmerskich.

Hoover ujawnił wiele dobrej woli w
przezwyciężeniu skutkom depresji,
którą obejmował kraj. Wierny swej zasadzie,
że jest godne dostojności natury
przeglądać się pożarowi, nie
zwalniając wysiłku ugaszenia go — roz-
winął niezmordowaną działalność inter-
wencyjną ku uzdrowieniu życia gospo-
darczego. Przedsięwziął wielką akcję,
którą kolejne etapy znacząco tworzenie
organizmów finansowych, jak
National Credit Corporation, mającej na
celu niesienie pomocy bankom; Rail-
road Credit Corporation, stawiającej
za zadanie uzdrowienie kolejnic-
tw; Reconstruction Finance Corpora-
tion, obejmującej swym zasięgiem han-
dlowe rolnictwo, a łącznie z tem również
młodych. Aby umożliwić organizmom
właściwe funkcjonowanie spowodowa-
nie posażenie bill'u Glass'a i Steagall'a
gwarantowania obiegu pieniężnego
złotem i wksłami handlo-
wymi.

Cała ta akcja „redelfacyjna” Hoove-
ra miała na względzie cele zarówno fi-
nansowe, jak ekonomiczne. Z jednej
strony chodziło o zapewnienie walucie
amerykańskiej na wypadek nowej fali
inflanacji i nowej fali odpływu złota, z
drugiej — o wyposażenie instytucji kre-
dycyjnych w znaczne środki płynne i
w warunkach intensywnie
działalności kredytowej w stosunku do
państwa i handlu, a wreszcie o wy-
stąpienie ogólnej wyższej cen i plac. W
ten sposób Hoover chciał odsunąć nie-
bezpieczeństwo pogłębiania się tra-
gicznych, jakie wywołała deprecjacja cen
i skupić wszystkie czynniki, potrze-
bne do wprowadzenia w ruch maszyny
gospodarczej, której funkcje zostały
zatrzymane. Czy cel został osiągnięty? Niewąt-
liwie — i w tem są zgodni zarówno
ekonomiści, jak i zwolennicy polityki

finansowej Hoovera. Okazało się raz
jeszcze, że w okresie kryzysu sam kre-
dyt nie wystarcza do wywołania kon-
iunktury przemysłowej. Że w życiu go-
spodarczym istnieje jeszcze jeden czyn-
nik, o którego brak rozbić się muszą
wszelkie zamierzenia interwencyjni-
styczne; czynnikiem tym jest — zau-
fanie.

Ruch kapitałów, mających zasięgiem
swym objąć całe życie gospodarcze
przerwywał się już w momencie, kiedy
kapitały te docierały do banków pry-
watnych, mających je — w myśl inten-
cyj Hoovera — kierować dalej: poprzez
przedsiębiorstwa aż do konsumentów.
Banki wprawdzie same korzystały z
udzielonych im kredytów (dzięki czemu
osiągnęły chwilową poprawę swej sy-
tuacji) ale nie chciały i nie mogły posłu-
giwać się niemi dla dalszych operacji
kredytowych. Kiedy władze państwowe
coraz bardziej angażowały się na dro-
dze inflacji kredytowej, banki wzma-

niały jeszcze politykę restrykcji, poli-
tykę deflacji. Sytuacja ogólna nie wzbu-
dzała w nich dość zaufania, by lekko-
myślnie angażować kapitały w niepew-
nych przedsiębiorstwach. Dzisiejszy
wstrząs bankowy stanowi dowód, jak
właściwa była ostrożność i przezorność
w szafowaniu kredytami.

Przemysł i handel również nie chciał
obciążać się nowymi zobowiązaniami w
momencie, gdy wskaźnik produkcji i
konsumpcji osiągnęły poziom najniższy,
jaki zanotowano w ciągu całych dzie-
siatków lat. I dlatego hooverowska poli-
tyka „redelfacji” nie dała zamierzony-
ch rezultatów. Kredyty nie dotarły
ani do warsztatów produkcyjnych ani
do konsumentów: życie gospodarcze nie
zareagowało na bodźce, które miały
wprawić je w ruch i przełamać dławia-
cy je marazm.

Niepowodzenia polityki gospodarczej
Hoovera rozstrzygnęły o zwycięstwie
Roosevelta.

Może nie należałoby nawet określać
wyniku wyborów amerykańskich, jako
zwycięstwa Roosevelta. Może
właściwie byłoby go nazwać klęską
Hoovera. Bo Roosevelt nie miał, a w
każdym razie nie rozwijał ani w okresie
przedwyborczym, ani w czasie cztero-
miesięcznego „bezkrońwie” określone-
go i pozytywnego programu gospodar-
czego — finansowego. Ograniczał się tylko
do konsekwentnego potępienia polityki
swojego poprzednika. Sprzymierzeńcem
jego były katastrofalne warunki życia
milionów obywateli amerykańskich,
którzy byli jednocześnie — wyborcami.
I wyborcy odwrócili się od polityków,
którzy tak sromotnie zawiedli ich zau-
fanie i skierowali oczy ku nowemu, nie
obciążonemu jeszcze odpowiedzialnoś-
cią za ich niedolę, stroniłemu, aby w
jego kandydacie uosobić swe niezłiszcz-
ne sny o „prosperity”.

J. W.

Sufler i doradca prez. Roosevelta. Nikt nie zna najbliższego przyjaciela nowego prezy- denta. — Niezwykła postać pułkownika Howe.

W dniu 4 marca nowoobрани prezy-
dent Stanów Zjednoczonych, Franklin
Roosevelt obejmuje władzę. Wraz z nim
zainstaluje się w Białym Domu, człowiek
któremu Roosevelt zawdzięcza bodaj ca-
łą swoją karierę, człowiek, o którym
nikt nie mówi, a który przecież wywie-
rał na Roosevelta i wywierać będzie
obecnie na politykę Stanów Zjednoczo-
nych wpływ przemożny, podobny do te-
go ogromnego wpływu, jaki posiadał w
stosunku do Wilsona głośny pułk. House.
Tym zaufanym powiernikiem i dorad-
cą prezydenta Roosevelta, „szarą emi-
nencją” Białego Domu będzie pułk. L.
Mc Henry Howe.

Najbardziej zdumiewającym i zna-
miennym w charakterze tego człowieka
jest fakt, że całą swoją osobistą karierę
literalnie całego siebie, oddał on na usłu-
gi Roosevelta i dla jego dobra, dla jego
karjery poświęcił wszystko.

Ma żonę i dwoje dzieci, ale od lat
mieszka u Roosevelta i przy jego boku
stałe przebywa. Nowy prezydent ma mu
do zawdzięczenia kolosalnie dużo. Jego
radom i wskazówkom, jego ofiarnej pra-
cy przypisać musi w decydującej mierze

swe powodzenie w walce politycznej,
ukoronowanej dzisiaj osiągnięciem naj-
wyższego stanowiska, do jakiego mógł
dojść.

Poświęciwszy się zupełnie dla Roose-
velta, pułk. Howe, pozostawał zawsze w
cieniu. Taki już jest jego charakter, że
czuje się dobrze nie na samodzielnym i
eksponowanym stanowisku, lecz przy
czyimś boku. Nigdy nie wysuwał się na-
przód i nigdy do tego nie dążył. Jest zu-
pełnie nieznany szerszemu ogółowi w
Ameryce i po raz pierwszy doniosłej
obito się jego nazwisko o uszy ameryka-
nów dopiero w dzień po wyborach listo-
padowych, gdy Roosevelt dziękował mu
publicznie i w mowie swojej podkreślił
specjalnie jego zasługi dla osiągnięcia
zwycięstwa demokratów.

Dziś pułk. Louis Mc Henry Howe ma
62 lata i widząc u siebie powrodozenia i
sławy swego „pupila” — on „manager”,
z dumą spogląda może na ubiegłych 20
lat walki i wytężonej pracy.

Po raz pierwszy zetknął się z Roose-
veltem jako dziennikarz; był podówczas
korespondentem politycznym jednego z

dzienników zachodnio-amerykańskich. —
Właśnie w tym czasie Roosevelt znajdo-
wał się w początkach swej kariery poli-
tycznej. Ubiegał się ponownie o wybór
na senatora stanu New-York, ale szanse
jego wydawały się znikome, ponieważ
zadzielił z potężną organizacją partii de-
mokratycznej Tammany Hall. Do tego
choroba jego i jego żony, zdawała się
przekreślać wszystkie nadzieje.

Mimo to Roosevelt odniósł zwycię-
stwo i powtórnie został wybrany. Była
to pierwsza jego przysługa, jaką mu od-
dał Howe. On bowiem prowadził całą
kampanję wyborczą młodego senatora i
pokierował nią tak, że beznadziejną sy-
tuację przemienił w sukces.

Od owego czasu Howe porzucił dzien-
nikarstwo i związał się niemi nierozre-
walnej przyjaźni i współpracy z Roose-
veltem. Był najlepszym doradcą Roose-
velta, gdy ten sprawował funkcje mi-
nistra marynarki za prezydentury Wil-
sona, zaś po wojnie, gdy Roosevelt kan-
dydował w r. 1920 na wiceprezydenta
Stanów Zjednoczonych, prowadził zno-
wu jego kampanję wyborczą, która co-
prawda była nieudana z powodu zwycię-
stwa republikanów, ale bądź co bądź już
wówczas rzucił podwaliny pod triumfal-
ny wybór w roku 1932.

Prawdziwych przyjaciół poznaje się
jednak w nieszczęściu. Roosevelt mógł
wypróbować w całej pełni siłę charak-
teru i wartość przyjaźni swego najbliż-
szego współpracownika wówczas, gdy
dotknięty został paraliżem dziecięcym.
Jeżeli pułk. Howe miał jaką osobistą am-
bicję, to było nią pragnienie ujrzenia
Roosevelta na najwyższym w państwie
stanowisku. Z powodu strasznej choroby
tym dalekosieżnym planom i zamysłom
groziła zupełna ruina. Dzięki pułk. Ho-
we Roosevelt jednak nie stracił ducha,
podał się surowej kuracji, nie porzucił
karjery politycznej i dziś ocenić może,
jak dalece słuszność miał jego przyjaciół.

I gdy teraz prezydent Roosevelt za-
siadzie w Białym Domu i jako rozdawca
łask i zaszczytów otoczony będzie tłumem
pochlebców, potakujących wszyst-
ko, co powie pułk. Howe, będzie zape-
wne jedynym człowiekiem, którego stać
będzie na szczerze mówienie „tak” i któ-
ry też, jeśli uzna to za konieczne, zdo-
być się potrafi i na kateryczne veto,
by odwieść prezydenta od jakiegos
kroku.

Jednorazowa danina majątkowa zamiasł stałego podatku. — Projekt sfer gospodarczych.

Warszawa, 3 marca.

(F) W związku z rządowym projek-
tem nowego stałego podatku majątko-
wego donosiliśmy już, że sfery gospodar-
cze wskazują na fakt, że wprowadzenie
go w obecnej chwili jest niesłuszne pod
względem gospodarczym.

Wobec tego jednak, że minister
skarbu Zawadzki wskazał na koniecz-
ność znalezienia pokrycia na sumę 25
mil. zł. w sferach gospodarczych wysu-
nięto kilka projektów zapalenia tej lu-
ki w budżecie.

W sprawie tej wypowiedział się
związek izb przemysłowo-handlowych,

który uważa, że ze stanowiska życia
gospodarczego najmniej szkodliwą formą
poboru byłoby wprowadzenie zamiast
stałego podatku majątkowego nadzwy-
czajnej jednorazowej daniny majątkowej,
która byłaby rozłożona w sposób nastę-
pujący: przez powiększenie zasadnicze-
go podatku gruntowego o 30 proc., przez
powiększenie podatku od nieruchomości
o 10 proc. wreszcie pobranie od przed-
siębiorstw handlowych, przemysłowych
i wolnych zawodów pół pro mille od
obrotu i stanu podstawowego prawo-
mocnego wymiaru za rok 1931 o ile o-
brót przekroczył 10.000 zł.

Młodzież akademicka potępia demonstracje studentów C.W.S.

Lwów, 3 marca

Na wyższych uczelniach wykłady
były dzisiaj w dalszym ciągu zawieszo-
ne. W mieście panował zupełny spokój.
W godzinach wieczorowych młodzież
akademicka, należąca do „Legionu Mło-
dych”, urządziła manifestację przy ul.
Akademickiej, rozdając ulotki, stwier-
dzające, że zamknięcie dostępu do wy-

kładów może poważnie zaszkodzić
ogółowi studenckiemu i występujące
przeciwko stanowisku młodzieży
wszechpolskiej.

Delegacja „Legionu Młodych” przy-
jęta była przez rektorów uniwersytetu,
politechniki i akademii weterynaryjnej,
którym przedłożyła stanowisko swego
ugrupowania.

Lewis Stone

w niezwyklej roli doktora Osternachlage..

„Ludzie w hotelu”

Sensacyjne pogłoski o Kreugerze zdementowane przez policję szwedzką.

Sztokholm, 3 marca.

Policja tutejsza opublikowała 60-stronowy raport, dotyczący okoliczności śmierci Kreugera.

Raport ten ma na celu zdementowanie krążących dotychczas pogłosek o tem, jakoby król zapalczany nie umarł i ukrywał się na jednej z dalekich wysp.

Ogłoszone dokumenty, wśród których przeważają protokoły policji paryskiej, stwierdzają niezbicie, że zabity mężczyzna, którego zwłoki znaleziono w mieszkaniu Kreugera został rozpoznany jako Ivar Kreuger przez cały szereg jego przyjaciół i znajomych.

Likwidacja konfliktu boliwijskiego

Paryż, 3 marca.

Chilijski minister spraw zagranicznych oświadczył przedstawicielom Havasy, że otrzymał odpowiedź od rządu Boliwii, który przyjmuje za drobnymi zmianami propozycję uczynioną przez ministrów spraw zagr. Chili, Argentyny i Brazylii co do akcji medjatorskiej w konflikcie o Chaco.

Minister wyraża nadzieję, że akcja ta doprowadzi do zlikwidowania konfliktu.

.....

Jean Hersholt

w roli głównego portjera Grand-Hotelu...

„Ludzie w hotelu”

.....

WYŚWIETLANIE RYSUNKÓW
TECHNICZNYCH
PLANÓW BUDOWLANYCH
na papierach światłoczułych
POZYTYWNYCH, NEGATYWNYCH
IZOALUDOWYCH
wykonuje
ZAKŁAD KLISZ
REKLAMOWYCH
R. Borkenhagen
tel 11-72. Piotrkowska, Nr 100.

Ziemia, o którą toczy się wojna Mieszkańcy Dżeholu sami nie wiedzą, czy są mongolami, czy też—chińczykami.

Prowincję Dżehol zamieszkuje obecnie cztery miliony ludności. Jakiej narodowości są jej mieszkańcy, co myśla o obecnej krwawej wojnie, rozgrywającej się w ich kraju, czy pragnęliby należeć do Chin czy też dostać się pod protektorat Japonii? — oto pytania, na które trudno odpowiedzieć, nawet jeżeli patrzeć na te sprawy z punktu widzenia historycznego, biorąc pod uwagę szczególnie imigrację narodów, przebiegającą się przez całe wieki przez sporny dziś teren.

Japończycy twierdzą, że Dżehol jest prowincją czysto mandżurską i jako takiej winien należeć do nowo utworzonego państwa Mandżukuo. Przeciwnicy poglądu Japonii mogą natomiast wysunąć kontrargument, stwierdzający, że prowincja Dżehol jedynie pod względem czysto administracyjnym należała do Mandżurji. Etnograficznie zaś stanowiła większe prawa posiadała Chin.

Spory tego rodzaju często się da-

rzają między narodami i w wypadku, o który chodzi, trudno bez reszty przyznać rację Japonii lub Chinom, tem więcej, że ludność Dżeholu, narodowo niedostatecznie uświadomiona, dość biernie przypatruje się operacjom wojennym, przewalającym się przez ich kraj.

Historycznie Dżehol już od trzynastu wieków stanowił składową część Mongolji wschodniej, t. j. Mongolji właściwej. Pieć wieków temu kolonizacja chińska poczęła w Dżeholu zapuszczać korzenie, wzbierając na sile w miarę upływu czasu. Przedtem jeszcze, na kilka wieków przed erą chrześcijańską, prawdopodobnie Dżehol był chiński. Stąd właśnie silna emigracja chińska przenikała do Mandżurji, asymilując tamtejszą ludność.

Prawie niemożliwością jest odpowiedzieć na pytanie, czy dzisiejsi mieszkańcy Dżeholu uważają się za Mongołów czy też Chińczyków. Naukowo nie jest to dostatecznie zbadane, niema odpowiednich tablic statystycznych.

Jest natomiast objawem dobrane, że Mongołowie, nawet zaskiwani, wrogo odnoszą się do Chińczyków. Jest to poniekąd atawistyczna nienawiść. Z historii wiadomo, że Mongołowie łączyli się stale z Chinami, jeżeli tylko nadarzała się sposobność.

Najbliższa przyszłość może więc być, że samopoczucie mieszkańców Dżeholu do tego stopnia jest rozdzielenie, by mogli się opowiedzieć za walczącymi stronami. Tak jak dzisiaj, nikt nie pyta się o ich przynależność.

Dzisiejszy konflikt o Dżehol, wywołany przez Japonię, ciągnie się od dziesięciu zgora lat. Od roku 1899, kiedy raz po raz domaga się Mandżurji Dżeholu, jako swojej sfery wpływów. W tym celu prowadziła już dwukrotnie w traktatach z 1915 i 1918 roku gwarantowała sobie prawa do tej prowincji. Spór to więc nie nowy, z jego ogniw dotyczyło i Anglii.

W r. 1919 wystąpiła przeciwko interesom Japonii w Mandżurji. Motywując dzisiejszy podbój Dżeholu, Japończycy twierdzą, że ta prowincja nie stanowiła nigdy integralnej części Chin, lecz stanowiła część wewnętrznej Mongolji. Cały naród chiński przekonany jest, że słuszność po jego stronie.

Sesja budżetowa dobiega końca Izby ustawodawcze pracują niezwykle intensywnie.

Warszawa, 3 marca.

(B) Na jutro na g. 10 rano wyznaczono zostało posiedzenie plenarne senatu. Na porządku dziennym znajdują się dwie ważne sprawy a mianowicie ustawa o szkołach akademickich i ustawa o Funduszu Pracy.

Obie te sprawy wywołują obszerną dyskusję i z tego względu należy przypuszczać, że jutrzejsze posiedzenie senatu potrwa cały dzień. Na dzień 8 b.m. wyznaczone zostało plenarne posiedzenie sejmu. Będzie to jak można przypuszczać, już jedno z ostatnich posiedzeń sejmu w bieżącej sesji budżetowej.

Na porządku dziennym znajdują się 17 sprawozdań komisji z przepracowanych różnych ustaw, znajdujących się w sejmie oraz 18 pierwszych czytań rządowych projektów ustaw, które wpłynęły do sejmu.

Sprawozdania komisyjne w większej części dotyczą projektów ustaw zatwierdzonych przez komisję skarbową.

Miedzy innymi znajduje się sprawozdanie administracyjne o rządowym projekcie ustawy o grobach i cmentarzach wojennych, sprawozdanie komisji komunikacyjnej o projekcie budowy kolei normalno - torowej Warszawa — Radom.

Wśród pierwszych czytań na uwagę zasługuje projekt ustawy w sprawie wysokości odsetków od wkładów i innych lokat pieniężnych w komunalnych kasach oszczędności i spółdzielniach, o ulgach w zakresie oprocentowania i terminu płatności wierzytelności hipotecznych, o ułatwieniach dla instytucji kredytowych, wypuszczenie biletów skarbowych, zatwierdzenie zmiany statutu Banku Polskiego i t.d.

Z LIGI MORSKIEJ I KOLONJALNEJ
Dnia 4 marca o godz. 18 w I-szym o godz. 19 w II-gim terminie w lokalu przy ul. Kilińskiego 109, odbędzie się w sali członków Łódzkiego Oddziału Ligi Morskiej i Kolonjalnej z następującym porządkiem:

1. Zagajenie i wybór przewodniczącego
  2. Odczytanie protokołu z poprzedniego Zebrania.
  3. Sprawozdanie Zarządu z działalności w roku 1932.
  4. Sprawozdanie kasowe
  5. Odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej
  6. Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej
  7. Preliminarz na rok 1933
  8. Wolne wnioski.
- Zebranie odbędzie się bez względu na obecność.
- Prawo do głosu mają jedynie członkowie, należący do sekcji.
- O liczny współudział proszą

Dwużeniec?

Romans LEO BELMONTA.

(118)

„A tak zaczęły się lata męki... Musiałem harować, aby utrzymać nie moje dziecko... zwyciężać dlań moje nałogi do pijanstwa i próżniactwa. Stryj żył, był okropnie krzepki — wciąż odkładał napisanie testamentu. A ja... coraz bardziej nienawidziłem dziecka, które karmiło mnie nadzieją, wiszącą na włosku i tortura oczekiwania. Drżałem też, że żona moja wygada tajemnicę przed chłopcem, kiedy ów dorośnie. Biłem przybłądę — biłem żonę — biłem oboje.

„Chłopaka wysłałem zagranicę, aby nie przypominał mi widokiem swoim zbrodni: stałszowania stanu cywilnego dziecka dla zysków materialnych. Żonę, która była dla mnie milczącym wyrzutem przestępstwa przez swój w niem udział, opuściłem...

„Udałem się dla zarobku do Rosji.

„Wreszcie stryja zwałila z nóg chorośba śmiertelna. Dano mi znać. Przybyłem zdaleka. Nie poznał mnie w gorączce. Przerzuciłem jego papiery, otwierałem szuflady. Dreczyła mnie jedna myśl: czy napisał testament własnoręcznie? Albowiem reagenta nie zwywał. Słyszałem tylko o kodycyli, którym ustanawiał ceremoniał pogrzebowy i fundusz na ten cel.

„Stryj umarł... Byłem z nim sam-je-

den, gdy znajdował się w agonji. Miał wizję wnuka, albowiem wołał wciąż: „Robercie... weź testament... pilnuj dobrze... tu... tu... tu...!” Zrozumiałem myśl konającego. Siegnąłem pod poduszki trupa — pod materacem znalazłem dokument.

„A gdy go przeczytałem, gotów byłem wyć z wściekłości, znieważać trupa, którego strojono w sąsiednim pokoju do droższej ostatniej...

„Stryj oszukał mnie... oszukał okrutnie!

„Ten drugi testament, który unieważniał datę wcześniejszą, przekazywał wprawdzie wszystko — miljonowy majątek — Robertowi Grove... Ale jednocześnie nakazywał mi, aby pod żadnym pozorem, pod grozą utraty jego zagrobowego błogosławieństwa, pod ryzykiem odebrania spadku przez władzę, uproszone o kontrolę nad wykonaniem tego warunku — nigdy ani szelaga nie udzielił „swojemu ojcu”.

„Testament mienił mnie łajdakiem, potworem moralnym, powodem śmierci rodziców, wyrokiem ze szlachetnego rodu, węzłem, stałe czyhającym na jego śmierć, planującym zamachy na jego życie.

„Niechaj-że Bóg łitościwy raczy mi przebaczyć, że ostatniej woli stryja, która tchnęła taką dziką nienawiścią do mnie — choćbym w części zasłużył na

nią, nie kwapił się wykonać... lub raczej pomóc do jej wykonania. Czyż mogłem dozwolić, aby miliony dostały się przybłądzie — a mnie nic... jeno hańba z ujawnieniem tego testamentu? Bom nie mógł liczyć na to, że mój „syn” — który odpłacił mi nienawiścią, równą mojej, albo był obojętny względem mojego losu — nie poddał się woli stryja, obiecującego mu za jej poszanowanie miliony!..

„A więc... schowałem testament — ukryłem go tak, że niczyje oko, prócz mojego nie ujrzało go dotąd... aż do mojej ostatniej godziny.

Miałem przez długi czas nadzieję, że tamten testament „oksfordzki” przelamie, jako rozporządzenie warjata. Ale żaden adwokat nie chciał przyjść z pomocą nędzarzowi pijanicy — gdyż testament był sporządzony formalnie przez reagenta i przy świadkach, którzy pełną świadomość testatora uznali. Nie było sposobu zważyć go i pozyskać dziedzictwo z mocy prawa pokrewieństwa.

„Namiętność moja z czasem głuchła; za to przemówił rozsądek. Pomyślałem o tem, że może uda mi się błysnąć chytro nadzieją Robertowi, przyrzec mu odnalezienie testamentu, który przyniesie mi miliony — odkryć nawet, że tylko memu fałszowi skorzysta z prawa dziedziczenia po Grovem, — wejść z nim w kompromisową umowę o podziale majątku spadkowego do połowy, lub w innej uczciwej proporcji na tle wspólnej tajemnicy.

„Ale Robert gdzieś przepadł na obczyźnie. Wreszcie odnalazłem go — wezwałem do siebie, do Tuli. Przybył! Okazałem mu gościnność — byłem mu rad... Ale, będąc naówczas pijanym, wolałem odłożyć wyjaśnienia interesu na dzień jutrzejszy, gdy pozyskam dobrocią jego ufność... Bo dotąd, że grałem rolę ojca — i on niezbyt mi był synem... Natura nie dała się obelgać... Mniemałem jednak, że przybył na ten raz z uczuciami syna...

„I oto... zawiodłem się. Jedną zapłacił mi za nienawiść wielu milionów za mimowolne zło i wymuszone do Podrzucił ogień do prochowni — w powietrze fabrykę, w której pracowałem i uciekłem...

„Goniłem go... tropiłem z psami ślady... strzelałem doń. Niechaj mi to wybaczy!..

„Głupi chłopiec!.. On sądził, że go wydać żandarmom. Ani mi to przyszło... Nie chwaleb się przemilczał o jego winie z tego powodu, albo z tego, że rozumiał pobudki czyny — uczucia patriotyczne, Anglii lub Polski — jemu miłe, obojętne. Ale nie chciałem wcale, mi zemknąć, bo spodziewałem się z nim wielki interes... chodzący przeszło półtora miliona funtów — skich do podziału!.. I strzeliłem — żeby go ubić — broń Boże!.. ale lekka rana (celowałem w nogę — poszedł wyżej), zatrzymała uciekającego...

„Przepadł!.. Sądziłem jeszcze, odnajdę, że kiedyś napisze do mnie milczalem dalej o jego zbrodni... Nie nitem siebie jego winą — straciłem sądę za rzekome niedbalstwo... Nie cił... nie napisał... a mnie pogrążył dzy... Powróciłem do mego nałogu alkohol dawał mi zapomnienie — brałem wyraz dzikiego zwierza.

„Gdy zjawił się u mnie doktor — wan — to było już w Ostrowcu — wil mi, że syn chce się zemną pojął było już zapóźno powracać do Stalemu nad przepaścią... bez ratunku. Nie bardzo nawet wierzyłem, że mój przysłany był przez „syna” — ślałem raczej przez chwilę, że co tropił — mój fałsz z przed wielu lat — że jest z policji i zastawia na mnie łapkę... Zresztą wszystko jedno, czy rzyło się w pijanym mózgu — ta inaczey, postanowiłem już tajemnicę dzieży testamentu zabić do grobu.

MARZEC
4
SOBOTA

Dziś Kazimierz Kr. W.
Jutro Adriana

Wschód słońca	6.17
Zachód słońca	17.18
Wschód księżyca	9.07
Zachód księżyca	2.22
Długość dnia	9.52
Przybyło dnia	3.16

„Hitlerowiec jestem“.

Pijany zwolennik Adolfa I.

Wczoraj wieczorem szalał przy zbiegu ulic Ogrodowej i Zachodniej jakiś awanturnik, włóczył się po domach i bramach i wygrażał spokojnym mieszkańcom. Około godziny 10 wyszedł na ulicę i rozpoczął tam niesamowite harce. Dyżurniacy posterunkowy chwycił wreszcie awanturnika za kołnierz i próbował zaprowadzić go do komisariatu.

Nagle awanturnik wyrwał się i z okrzykiem: „Precz ode mnie wszyscy — ja jestem hitlerowiec“ — wpadł prosto w objęcia przechodzącego tamtędy przybłądłem.. komendanta wojewódzkiego policji p. insp. Niedzielskiego. Trzeba mieć doprawdy pecha, aby pierwszy „hitlerowiec“ w Łodzi spotkał się w tych warunkach z inspektorem policji...

Na widok munduru awanturnik opamiętał się nieco: „Jestem hitlerowiec, ale polski...“

Insp. Niedzielski dopomógł swemu podwładnemu wsadzić pijanego „hitlerowca“ do dorożki i polecił odwieźć go do komisariatu, aby wytrzeźwiał przez noc.

Wzywano pogotowie do dwóch nieszczęśliwych wypadków.

W dniu wczorajszym w fabryce firmy Buhle przy ul. Hipotekcznej uległ wypadkowi przy pracy robotnik Zygmunt Wiśniewski. Doznał on potłuczenia prawej ręki i przecięcia tętnicy. Wezwano pogotowie, które założyło ranne mu opatrunek.

Strasznemu wypadkowi uległa kilkuletnia Jadwiga Mytkowska (ślaska 64). Dziecko pozostawione bez opieki zbliżyło się do pieca kuchennego na którym stał garnek z wrzątkiem, i wyrzuciło na siebie całą jego zawartość. Na straszny krzyk dziecka nadbiegli domownicy, którzy wezwali pogotowie. Przybyły lekarz stwierdził strasne poparzenia drugiego i trzeciego stopnia i opatrzył dziecko.

Właściciele nowych domów skarżą się na swój los.

(i) W sali związku handlowców polskich odbyło się pod przewodnictwem p. dyr. J. Kolczyńskiego ogólne zebranie właścicieli nowowbudowanych w okresie powojennym, domów w Łodzi. Po treściwym referacie, który wygłosił p. Gersdorff, wywiązała się długa dyskusja. Wskazano, iż właściciele nowych domów szczególnie dotkliwie odczuwają obecną sytuację, gdyż zmuszani są do redukcji komornego, a ponieważ ciężar na nich zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek na budowę domów, w wielu wypadkach domy te nie amortyzują się zupełnie.

W końcu dokonano wyboru zarządu stowarzyszenia właścicieli nowych domów, do którego weszli: poseł Józef Wolczyński, dyr. L. Dziennikowski, mec. Lipiński, r. Bialer, r. Fajn, mjr. Grzegorzewski i St. Lampert.

Dyżury aptek.

(an) Nocy dzisiejszej dyżurują apteki: So. Jankielewicz (Stary Rynek 9), L. Stekla (Limanowskiego 37), B. Giuchowski (Narutowicza 6), St. Hamburga i S-ki (Główna 60), L. Pawłowski (Piotrkowska 30), A. Piotrowskiego (Pomorska 91)

Lionel Barrymore

w roli Kringleina skazanego na śmierć nieszczęśliwca, pragnącego do dnia wychylić czas rozkozy życia...

„Ludzie w hotelu“

Katastrofa kolejowa w Ozorkowie.

Pociąg towarowy wpadł na t. zw. ślepy tor, zniósł barjerę, i spadł z nasypu. — Maszynista i jego pomocnik ciężko ranni.

Przyczyną katastrofy — złe hamulce parowozu

(g) Wczoraj na stacji w Ozorkowie wydarzyła się katastrofa kolejowa, która tylko dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności nie pociągnęła za sobą śmiertelnych ofiar.

O godzinie 6 min. 50 do stacji Ozorków zbliżył się pociąg towarowy który po krótkim postoju miał ruszyć w stronę Kutna. Wobec tego, że równocześnie przez Ozorków miał przechodzić pociąg osobowy, dążący z Kutna do Łodzi, maszynista pociągu towarowego, naładowanego węglem, otrzymał sygnał zatrzymania się. Maszynista rozkaz wykonał, po czym pociąg towarowy, dla zwolnienia drogi — został przekazany na t. zw. ślepy tor.

Ślepe tory — to zwykle krótkie odcinki szyn, odgałęziające się od głównego szlaku, zakończonych barjerą z szyn i z podkładu.

Pociąg towarowy wjechał na ślepy tor z szybkością w takich wypadkach normalną — t.j. niezmiernie małą. Jednak ku przerażeniu maszynisty, gdy nadeszła chwila hamowania lokomotywy — okazało się, że

hamulce nie działają.

Maszynista Antoni Słomka z Częstochowy i jego pomocnik Bolesław Otrębski z Piotrkowa utracili zupełnie panowanie nad maszyną. Tymczasem odległość od zamknięcia toru stawała się coraz mniej szła. Dzielni mechanicy nie myśleli o wyskoczeniu z parowozu: do ostatniej chwili czynili próby zatrzymania maszyny.

Próby te były jednak bezowocne. Lokomotywa wpadła na barjerę zniósł ją i zaryła się głęboko w piasek toru; potrząskana i przechylona maszyna runęła na ziemię.

Służba z innych wagonów zdołała w porę wyskoczyć, właśnie dzięki temu, że szybkość pociągu była niezmiernie mała.

Na torze utworzył się wielki zator. Składały się nań: rumowiska roztrzaskanej lokomotywy, węgiel i części czterech pierwszych wagonów, które uległy również strząskaniu.

Na miejsce katastrofy pośpieszyli nie zwłocznie pracownicy kolejowi, że stacja Ozorków. Równocześnie powiadomio-

ne zostały o katastrofie władze w Łodzi i Kutnie.

Wydobyto przedewszystkiem obsługę parowozu.

Słomka — maszynista i Otrębski — jego pomocnik — są ciężko ranni jednak nie niebezpiecznie dla życia. Słomka jest potłuczony i poparzony, Otrębski, poza ogólnymi kontuzjami, ma strząskaną nogę powyżej kolana.

Przybyli przedstawiciele władz śledczych z Łodzi z insp. Noskiem na czele i kolejowych z dyrektorem Turczynowiczem — przeprowadzili dochodzenie wstępne. Jest rzeczą niemal pewną, że powodem katastrofy były złe funkcjonujące hamulce w parowozie.

Brygady robotnicze, przybyłe z pogotowiem technicznym, po kilku godzinach pracy tor oczyściły.

Obaj maszyniści przewiezieni zostali do szpitala Poznańskich w Łodzi.

Jedynie przez krótki czas nastąpiła wskutek katastrofy nieregularność w ruchu pociągów.

Walka o skórę podatnika.

Magistraty nie chcą zrezygnować z prawa „inkasowania“ podatków. — Czyj aparat jest bezwzględniejszy: miejski czy skarbowy.

(i) Jak już donosiliśmy, przed kilku dniami obradował komitet wykonawczy związku miast polskich przy udziale przedstawicieli wszystkich większych miast, zastanawiając się nad projektem ustawy o przejęciu przez władze skarbowe wymiaru i poboru podatków od nieruchomości, lokali i placów budowlanych.

Związek miast polskich stwierdził przytem, że uchwalenie tej ustawy, bez wyłączenia z pod jej działania większych miast, spowoduje zupełny prze-

wrót w finansowości i budżetach związków komunalnych. I dlatego postanowiono natychmiast wystąpić do rządu z prośbą o wyłączenie większych miast.

Wczoraj przesłany został w tej sprawie memoriał do prezydium rady ministrów, ministerstwu skarbu i spraw wewnętrznych oraz do prezydium sejmu. Memoriał ten jest niezmiernie interesujący, wyjaśnia bowiem szczegółowo, w jakim stopniu narażone będą miasta na upadek finansowy, a równocześnie, jak odbije się to na ludności. Ważniejsze

ustępy tego memoriału omówimy tedy poniżej.

W pierwszym rzędzie związek miast wyraża obawę, że urzędy skarbowe, mając skoncentrowany w swych rękach wymiar i pobór podatków państwowych i miejskich, odsuwać będą podatki miejskie na dalszy plan, w pierwszym rzędzie starając się o zabezpieczenie wpływów podatków państwowych. Władze skarbowe mogą więc w trosce o podatki państwowe wymieścić niższe podatki miejskie, co uszczupli wpływy miasta, a z drugiej strony, mogą pobór podatków miejskich przeprowadzić po poborze podatków państwowych, co spowoduje, że w pewnych okresach miasta pozostaną bez pieniędzy na bieżące wydatki.

O ile jest to możliwe w małych miastach — mówi związek — o tyle w miastach dużych, które swe budżety opierają w znacznej części na wpływach podatkowych, może to grozić zupełną ruiną finansową. A niekorzystny stan samorządów może się odbić również na gospodarce państwa. Jeśliby nawet przyjąć najwyższy stopień sprawności aparatu skarbowego, to przecież rozrachunki i obliczenia muszą trwać dość długo, termin wpłat do kasy miejskiej nie da się ustalić, a przez to nie da się ustalić żaden plan gospodarki miejskiej, zarówno co do rozmiarów finansowych, jak i terminów wykonania.

I wreszcie memoriał powołuje się, jako na przykład, na egzekucje podatkowe, które obecnie przeprowadza władza skarbową. Wskazuje on, że urzędy skarbowe ściągają jedną czwartą miesięcznej tej sumy, jaką ściągają dawniej same magistraty. Magistraty potrafią ponownie egzekwować.

Zarząd Łódzkiego Związku Zawodowego Pracowników Handlowych, Biurowych i Przemysłowych (ul. Piotrkowska 85 — Al. Kościuszki 28) wzywa członków do gremialnego udziału w wiecu demonstracyjnym, zwołanym przez Okręgową Komisję Związków Zawodowych na dz. 5 marca 1933 r., który odbędzie się w sali „Filharmonii“ (ul. Narutowicza 20).

Bilety wstępu otrzymała można w Sekretariacie Związku w godz. 10—2 i 6—9 wiecz.

KATASTROFA KOLEJOWA POD BRZEZINAMI

Jeden kolejarz zabity, drugi ciężko ranny

Król, Huła, 3 marca.

Wczoraj o godz. 3 po poł. na linii Maciejkowice — Brzeziny obok kopalni Białe Szarlej wykoleił się parowóz kolejki kopalnianej przygniatając swym ciężarem dwóch kolejarzy.

Jeden z nich, Konstanty Szkop, po-

niósł śmierć na miejscu, a palacz Stanisław Grucholtz doznał złamania rąk.

Przyczyną wypadku była prawdopodobnie zbyt szybka jazda. Kierownik parowozu został zatrzymany przez policję.

CASINO

Dziś i dni następnych!

WALLACE BEERY
JACKIE COOPER

CZEMP

realizacji KING VIDORA.

Wielka parada serc.
Prosta opowieść o miłości ojca i syna.

Nadprogr.: Makabjada w Zakopanem

Passe-partouts, bilety ulgowe i wolne wejścia bezwzględnie w pierwszym tygodniu nieważne.

SPLENDID

Joan Crawford

w swej najnowszej kreacji p. t.

Mełczyźni w jej życiu

W głównych rolach męskich: NILS ASHER, ROBERT MONTGOMERY. —

Początek seansów o 12 w pol.

ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO MUZYCZNE
Sala Miejska. Gmin. im. Piłsudskiego, ul. Sienkiewicza 46. Poniedziałek, dnia 6 marca o godzinie 8.30 wiecz.

KONCERT

STEFAN SCHLEICHKORN, altowiolista

ARTUR WOJTYŃSKI pianista.

Bilety w cenie zł. 1.50 i zł. 1, dla członków Ł. T. M. oraz młodzieży szkolnej do nabycia w firmie K. Koischwitz, Moniuszki 2.

TEATR

MUZYKA / ZTUKA

TEATR MIEJSKI.

Dzisiaj w sobotę o godz. 4-ej po południu i w niedzielę o godz. 8.30 wiecz. występy Instytutu Reduty z Warszawy, który zaprezentuje rewelację Morozowicz-Szczepkowskiej „Sprawa Moniki”.

W niedzielę o godz. 4-ej popoł. po swych triumfach krakowskich wystąpi raz jeszcze jeden dyr. St. Wysocki w wzruszającej „Mademoiselle” Devala.

WYSTĘPY M. PRZYBYŁKO POTOCKIEJ i A. WĘGIERKI.

W TEATRZE MIEJSKIM.

Dzisiaj w sobotę wiecz. oraz w niedzielę i we wtorek stanowiące olbrzymią atrakcję dla Łodzi: występy M. Przybyłko-Potockiej i A. Węgielki, krakowskich popisów rolę w irracjonalistycznej „Kobieta, która kupiła męża”.

TEATR KAMERALNY.

Dzisiaj w sobotę i w niedzielę wiecz. wstrząsająca arcydzieło Ibsena „Upiór” uświetnione grą dyr. St. Wysockiej, kreującej rolę p. Alvinga. W niedzielę o godz. 5-ej popoł. po raz ostatni „Szczęście od jutra” Kiedrzyńskiego. Ceny znizowane.

W poniedziałek „Sprawa Moniki” w interpretacji Instytutu Reduty.

TEATR POPULARNY (Ogródowa 18).

Dzisiaj i codziennie o godz. 8.15 wiecz. melodyjna operetka w 3 aktach Brunona Granichslandena p. t. „Orlowi” w doborowej obsadzie. Bilety do nabycia w burze podróży „Orbie” (Piotrkowska 65, tel. 101-01) i w kasie teatru od godz. 11-2 i od 4-10 wiecz.

TEATR POPULARNY W SALI GEYERA ul. Piotrkowska 225.

Dzisiaj w sobotę o godz. 8.15 wiecz. premiera arcykompozycyjnej operetki w 3-ach aktach p. t. „Ach te pensjonarki” w wykonaniu całego zespołu. Ceny od 30 gr. do zł. 1.50.

JUTRZEJSZY KONCERT POPOŁUDNIOWY ŁÓDZKIEJ ORKIESTRY FILHARMONICZNEJ.

Jutro o godz. 4-ej po południu odbędzie się w Filharmonii niezmiernie interesujący koncert symfoniczny Łódzkiej Orkiestry Filharmicznej pod dyktando świetnego kapelmistrza Ignacego Neumark. Jako solista wystąpi fenomenalny pianista - wirtuoz Imre Ungar, którego gra wywiera na słuchaczach niezapomniane i głębokie wrażenie. W programie utwory Wagnera (ze względu na 50 rocznicę śmierci Ryszarda Wagnera) oraz Beethovena Uwertura „Egmont” i koncert fortepianowy. Bilety po cenach popularnych sprzedaje Kasa Filharmonii.

RADJOPROGRAM

PROGRAM ROZGŁOSNI ŁÓDZKIEJ „POLSKIEGO RADJA”.

SOBOTA, dnia 4-go marca.

- 11.40—11.50: Codzienny Przegląd Prasy Polskiej.
- 11.50—11.55: Komunikat meteorologiczny dla komunikacji lotniczej.
- 11.58—12.05: Sygnał czasu z Warszawy. Hejnał z Krakowa.
- 12.05—12.10: Odczytanie programu na dzień bieżący.
- 12.10—13.10: Koncert z płyt gramofonowych.
- 13.10—13.15: Komunikat meteorologiczny.
- 13.15—13.55: Poranek szkolny ze Lwowa.
- 13.55—15.10: Przerwa.
- 15.10—15.15: Komunikat Państw. Inst. Ekspert.
- 15.15—15.25: Komunikat gospodarczy.
- 15.25—15.35: Wiadomości wojenne i strzeleckie omówi red. J. I. Targ.
- 15.35—16.00: Transmisja słuchowska z Wilna dla dzieci p. t. „Transmisja z brzozy” — w opracowaniu Zofii Żarnowieckiej.
- 16.00—16.20: Płyty gramofonowe.
- 16.20—16.40: Odczyt o Łotwie wygł. red. Ewert.
- 16.40—17.00: „Pycha Polaki” w Wypisankiego — wygł. prof. M. Limanowski.
- 17.00—18.00: Nabożeństwo z Ostrzy Bramy w Wilnie.
- 18.00—18.05: Odczytanie progr. na dzień nast.
- 18.05—19.00: Muzyka lekka z Cafe „Adria. Orkiestra pod kier. Geigera.
- 19.00—19.20: Rozmaitości.
- 19.20—19.30: Komunikat Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi.
- 19.30—19.45: „Na widnokręgu”.
- 19.45—20.00: Prasowy Dziennik Radjowy.
- 20.00—22.00: Muzyka lekka. Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. St. Nawrota, Ida Łosiówna (śpiewa) Akomp. L. Urstein.
- W przerwie: Wiadomości sportowe i dodatek do Prasowego Dziennika Radjowego.
- 22.05—22.40: Utwory Chopina w wyk. Józefa Smidowicza i Ludwika Ursteina.
- 22.40—22.55: Feljton p. t. „Tajemnica uśmiechu” — wygł. Stefania Pochorska-Okołow.
- 22.55—23.00: Komunikaty meteorologiczne i polityczne.
- 23.00: Koncert życzeń z płyt gramofonowych.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

- 17.25. MOSKWA (Dośw.). „Królewna Śnieżka” — opera Rimski-Korsakowa. Tr. z Teatru Wielkiego.
- 20.00. KOPENHAGA. Koncert kompozytorski Emeryka Kalmana. Tr. Odd Fellow Palaeets.
- 20.00. WIEDEN. „Mesalliance” — komedia Bernarda Shawa.

Joan Crawford

w roli Flaeminch (Płonyeska) płochy stonoty. palki w jedwabkach.

„Ludzie w hotelu”

Ojciec oskarża syna

o grzeszny tryb życia i zbyt daleko posuniętą... emancypację.

(g) Sprawa, jaka wczoraj rozegrała się przed sądem grodzkim, zamyka się w tych dwóch słowach: „Ojciec i dziecko”. Odwieczna walka między starszym pokoleniem i młodszym, wzajemne niezrozumienie się ojców i dzieci — znalazły wyraz, może nieco groteskowy, w przewodzie sądowym przeciwko 29-letniemu Mordce Nuchemowi Wędrownikowi.

Przeciwko oskarżonemu wniósł doniesienie jego ojciec. W sukurs ojcu — przyszła córka. Oboje, choć mogli skorzystać z przywileju nieskładania zeznań — nie uczynili z niego użytku. Przeciwnie raczej: oskarżyli najbliższego krewnego z całą zaciętością i bezwzględnością.

Siostra Fajga i ojciec Nuchem twierdzą przed sądem, że oskarżony pije wódkę i grozi ojcu, gdy ten stara się na niego wpłynąć. Wędrownik miał jakoby w zamiłowaniu do wódki spieniężyć wiele rzeczy z domu — nie patrzył, czy rzecz należy do niego, do siostry, do brata — tylko sprzedawał, co mu w rękę wpadło, byleby się upić. Kiedyś na-

wet groził ojcu, że mu brodę wyrwie. A ojciec ma brodę patriarchalną — iak na pobożnego człowieka przystało.

Oskarżony wyjaśnia podłoże skargi. Nie o wódkę ojcu chodziło. Wódka, to tylko szczegół. On — młody Wędrownik — nie uznaje przesądów religijnych, goli się, nosi krótkie ubranie i rzeczywiście zagląda do butelki — bo w tem — jego zdaniem — leży również dowód emancypacji... Ojciec nie może spokojnie patrzeć na te jego herezje... Ojciec nie może mu darować, że jego syn wyzwał się. Ojciec chciałby, żeby syn był pobożny tak samo, jak byli jego dziadkowie, by święcił sobotę i nosił strój, jak tego wymaga odwieczna tradycja.

Wędrownik prosi sąd o niewinność.

Od szóstego grudnia przesiedział Wędrownik w areszcie prewencyjnym. Prawdziwy męczennik za wolność i... wódkę... Wczoraj zapadł wyrok niewinności. W postępowaniu Wędrownika sąd nie znalazł cech przestępstwa: nie było dostatecznych dowodów winy.

AMBICJA KAŻDEGO

winno być przysporzenie nowych radjodostępów.

Zachęcajcie swych znajomych.

Za jedno dobre śniadanie

skazano ich na półtora roku więzienia.

(g) „Z rąk do ust” — tak brzmi zasada handlowa, która dąży do wyeliminowania pośrednictwa. Dowód wierności tej zasadzie dali w sposób całkiem swoisty dwaj złodzieje.

Ignacy Tomczak (Kraszewskiego 16) uważał, może i słusznie poniekąd, że lepiej dmuchać niż huchać, i gromadził w swej dużej spiżarni najrozmaitsze wiktuały. Ponieważ pan Tomczak uważał, że jedzenie bez picia jest trucizną (tak mówią francuzi), tedy w jego zapasach była spora bateria najrozmaitszych butelek.

Dowiedzieli się o tem dwaj zawodowi złodzieje: Marcin Oleksiewicz i Michał Bengalski.

Poco sprzedawać łup jakiegokolwiek paserowi, poco z nim wlec się przez miasto, by potem za marne grosze kupić coś do jedzenia i picia... U Tomczaka jest wszystkiego poddostatkiem. I dwaj złodzieje zakradli się 12 stycznia do spiżarni pana Tomczaka.

Zamknęli się w niej pod wieczór, przesiedzieli spokojnie całą noc, a kiedy nastał ranek i zabiegliwy gospodarz wyszedł po pracy — obaj złodzieje z całym spokojem zastawili sobie stół i zabrali się do spożywania darów bożych.

Apetyt i pragnienie mieli krzysowe. Jedli dużo i pili jeszcze więcej.

Traf chciał, że przez okno dojrzał ich sąsiad Tomczaka. Sąsiad zawiadomił gospodarza.

Tomczak przybiegł z fabryki do domu. Dwaj złodzieje spali snem nie tyle sprawiedliwego ile sytego. Wezwany policjant z przykrością obudził obu złodziei, i, jeszcze zaspanych, odwiózł do komisariatu.

Wczoraj obaj wyznawcy zasady „z rąk do ust” stanęli przed sądem. Rok dla Oleksiewicza i półtora roku dla Bengalskiego — taki był smutny koniec opartej na przesłankach teorii ekonomii wycieczki złodziejskiej dwóch napewno głodnych ludzi.

Tomaszów - Mazowiecki

WIECE.

Komitet porozumiewawczy klasowych związków zawodowych i partii socjalistycznych urządził w niedzielę, dnia 5 marca r. b. w sali kina „Modern” oraz w Domu Robotniczym przy ulicy Krzywej 4, dwa wiece. Przemawiać będą: Władysław Oziębło, Samson Samsonowicz, Paweł Kercher, Stanisław Zakrzewski, Antoni Szewberg i Aleksander Rudzki.

O ZATRUDNIENIE PRZY ROBOTACH BUDOWLANYCH.

W przedwstępnych pertraktacjach o zawarcie umowy zbiorowej z przedsiębiorcami budowlanymi na terenie naszego miasta, oraz w czasie omawiania jednego z projektów, dotyczących zatrudnienia przy robotach budowlanych jedynie robotników i rzemieślników — mieszkańców Tomaszowa, stwierdzono, że niektórzy inżynierowie nie tylko sporządzają plany budowli, ale podpisują również jako wykonawcy.

Taki stan rzeczy wpływa na to, że roboty budowlane kierowane są przez

rzemieślników niewykwalifikowanych.

Wobec tego przedstawiciel związku Z.Z.Z. złożył onegdaj memoriał na ręce prezydenta z żądaniem powierzenia robót robotnikom wykwalifikowanym, posiadającym karty rzemieślnicze, a robotnicy bez kwalifikacji fachowych przyjmowani byli wyłącznie przez Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy.

NOWY NUMER „EPOKI”.

Wyszedł Nr. 10 (23) tygodnika „EPOKA” i zawiera treść następującą:

Wydarzenia i dokumenty: Niedziela 29 lipca 1934 r. Żądania nauczycielstwa polskiego. Męzowie i żony. Bez steru. — Józef Wasowski; Ży i barykady. — Jadwiga Krawczyńska; Wprowadzka feminizmu. — Mieczysław Wejnary; Czarny front. — M. Czarnowski; Zmierzch prohibicji. Ponure błędnostwo. — J. W.; Kto nie pisze w „Epoce”. — Widz; „Człowiek, którego zabłem”. — Rostanda. — Mgr. Izidor Reiser; Wielkie nieporozumienie. — Wacław Rogowicz; Nowele Wierzyńskiego. — Jerzy Kornacki; Duch przewrotności. — Bolesław Wasiak; Bezdomna Łódź. — Dr. Feliks Burdecki; W 300-ą rocznicę procesu Galileusza. — St. Gr.; Przegląd polityczny — Odpowiedzi redakcji.

Redakcja i administracja: Warszawa, ulica Okólnik 11

SPORT

Dział oficjalny Ł.O.Z.P.N.

Komunikat Zarządu No 7

z dnia 1 marca 1933 r.

1) Wzywa się kluby, należące do Ł.O.Z.P.N. do wpłacenia na ręce skarbnika składek członkowskich do dnia 10 marca r. b. Składki członkowskie wynoszą dla klasy „A” — zł. 30, dla klasy „B” — zł. 20, dla klasy „C” — zł. 10.

Kluby, które zgłosiły swe przystąpienie do rozgrywek mistrzowskich niewpłacając jednocześnie składek członkowskich nie będą dopuszczone do rozgrywek mistrzowskich.

2) Podaje się do wiadomości adresy klubów A-klasy:

1. Ł. T. S. G. — Łódź, Zakatna 82.
2. Łódzki Klub Sportowy — Łódź, Piotrkowska 174.
3. R. T. S. „Widzew” — Łódź, Rokicińska 98 p. Michałki.
4. Strzelecki Klub Sportowy — Łódź, Skwerowa 1.
5. K. S. Włdzewska Manufaktura — Łódź, Rokicińska 81.
6. Z. S. G. S. „Hakoah” — Łódź, Piotrkowska 83.
7. Klub Turystów — Łódź, Przejazd 7.
8. Wojskowy Klub Sportowy — Łódź, 11-go Listopada 83.
9. Z. K. S. „Makabi” — Łódź, Gdańska 40.
- 3) Zatwierdza się skład Kierownictwa Podokręgu w Tomaszowie-Maz. na rok 1933: przewodniczący — Rymkowski Kazimierz, wiceprzewodniczący — Jaskowski Mieczysław i Wajnar Rudolf, sekretarz — Piotrowski Władysław, skarbnik — Felker Maksymilian, referent W. G. i D. — Wolerman Ryszard, kapitan — Garbacz Henryk, gospodarz — Pleśiak Eugeniusz, kronikarz — Polcuch Artur.

Adres dla korespondencji — Piotrowski Władysław, Tomaszów, ul. Szeroka 5.

4) Wzywa się K. S. Strzelec w Aleksandrowie i Z. T. G. S. Makabi w Pabianicach do podania adresu dla korespondencji (komunikat Nr. 2, p. 1).

5) Wzywa się następujące kluby do wpłacenia składek na Ł.O.Z.P.N. należności na rękę R. T. S. „Widzew”: K. S. „Jutrzenka” — zł. 10, Bar-Kochba — zł. 10, Sztern (Łódź) — zł. 10, Hakoah (Łódź) — zł. 25,25, Burza (Pabianice) — zł. 45. Jeżeli zainteresowane kluby kwestionują należność obowiązaną są zgłosić się do sekretariatu Ł.O.Z.P.N. osobiście względnie piśmiennie w terminie do dnia 10 bm. celem złożenia odpowiednich wyjaśnień.

Kalendarzyk sportowy

na dziś i jutro.

W dniu dzisiejszym i jutrzejszym odbędą się na terenie Łodzi następujące imprezy sportowe:

SOBOTA:

Boks. Sala Geyera przy ul. Piotrkowskiej 295: od godz. 9-ej rano mistrzostwa okręgowe związku Strzeleckiego, przed pol. walki eliminacyjne i po pol. od 18-ej walki półfinałowe.

Zapaśnictwo. W lokalu Unji przy ul. Katnej 2, o godz. 18-ej: mistrzostwa klubowe Unji.

NIEDZIELA.

Boks. W sali Geyera przy ul. Piotrkowskiej 293 o godz. 11-ej finały mistrzostw okręgowych związku Strzeleckiego.

Zapaśnictwo. W sali PKS-u przy ul. Żeromskiego 88 o godz. 14-ej: „Pierwszy krok zapaśniczy”.

Hokej. Lodowisko ŁKS-u przy Al. Unji, o godz. 11-ej mecz towarzyski Ł. K. S. — Reprezentacja Łodzi.

Łyżwiarstwo. Lodowisko „Helenów” o godz. 17-ej popisy w jeździe figuralnej na lodzie przy udziale Iwasiewicza. Cukiernictwo i pary Rudnicka - Theuer.

Pilka nożna. Boisko DOK, o godz. 10.30 mecz towarzyski SKS. — WKS.

Mistrzostwa bokserskie

I. K. P.

zostały odwołane.

W związku z płatowym meczem I. K. P. — Armin, kierownictwo klubu I. K. P. zdecydowało się w dniu wczorajszym odwołać mistrzostwa klubowe, wyznaczone na godz. 11-tą w niedzielę do Teatru Popularnego.

Powodem odwołania imprezy jest obawa, by najlepsi zawodnicy klubu nie odnieśli kontuzji i by mogli godnie bronić barw swego klubu przeciwko bawarczykom, którzy przyjeżdżają do Polski w niezwykle silnym składzie.

Nowy termin mistrzostw klubowych IKP. zostanie ustalony po meczu platkowym.

PRZEMYSŁOWCY NIE CHCĄ DYSKUTOWAĆ

na temat powrotu do warunków umowy z roku 1928-go. — Zgadzą się natomiast zawrzeć nową umowę, na nowych warunkach.

Następna konferencja odbędzie się w środę w Warszawie.

(i) Akcja o zawarcie nowej umowy zbiorowej w przemyśle włókienniczym w Łodzi grozi przeistoczeniem się w konflikt. Zdawało się, że na konferencji, która zainicjował okręgowy inspektor pracy uda się opracować przy najmniej platformę do rokowań w sprawie warunków umowy zbiorowej. Tymczasem, zupełnie niespodziewanie konferencja ta nie doszła do skutku.

Wyznaczona ona była na godz. 5 po poł. Tymczasem o godz. 12 w południe do inspektora pracy przybyli przedstawiciele związków przemysłowych w osobach pp. inż. Rumpel i dyr. Pawłowski, którzy oświadczyli insp. Wołtkiewiczowi, że udziału w konferencji wziąć nie mogą. Swoje stanowisko wytłumaczyli po krótko tem, że organizacje przemysłowe w zasadzie gotowe są pertraktować w sprawie zawarcia nowej umowy zbiorowej, jednakże chcą ustalić zupełnie nowe warunki tej umowy, nie powracając pod żadnym pozorem do warunków z 1928 roku.

Deklaracja przemysłowców

Po krótkim wyjaśnieniu przedstawiciele organizacji przemysłowych wręczyli insp. Wołtkiewiczowi następujące pismo:

„W odpowiedzi na list Pana Inspektora z dnia 1 b. m. nr. 631/33 komunikujemy uprzejmie, że w wyznaczonej przez Pana Inspektora na dzień 3 b. m. wspólnej konferencji z robotnikami nie mamy możliwości wziąć udziału z następujących powodów:

Jak wiadomo Panu Inspektorowi umowę zbiorową z roku 1928 zmuszeni byliśmy wypowiedzieć z dniem 2 maja 1932 r., gdyż stale pogarszająca się sytuacja gospodarcza zarówno zreszcie naszego przemysłu jak i całego kraju, a zwłaszcza ludności rolniczej, głównego konsumenta wyrobów naszego przemysłu, uniemożliwiła dalsze dotrzymywanie warunków tej umowy. Od tego czasu poszczególne przedsiębiorstwa przeprowadziły obniżki płac indywidualnie, co przyczyniło się do podtrzymania i tak już skromnego stanu zatrudnienia w fabrykach. Zniżki te są usprawiedliwione nie tylko twardą koniecznością obniżenia wszystkich kosztów produkcji, — której przemysł musiał się podporządkować, lecz i tem, że indeks kosztów utrzymania stoi obecnie na wysokości z końca 1924 roku, przy czym stopień zatrudnienia robotników był wówczas mniej więcej ten sam, co i obecnie, a od tego czasu do daty wypowiedzenia umowy płace robotnicze zostały podwyższone o 55 proc.

W ubiegłym miesiącu zwróciliśmy się do nas poszczególne związki robotnicze z prośbą o zwołanie konferencji dla omówienia sprawy zawarcia umowy zbiorowej. Na skutek tego zaprosiliśmy na konferencję związek „Z. Z. Z.” „Praca” i „Ch. D.”, natomiast związek „Klasowemu”, który zażądał zawarcia umowy na warunkach z 1928 roku, zakomunikowaliśmy, że

wobec takiego żądania konferencja z nim jest bezcelowa.

Związek Z. Z. Z. na wyznaczoną konferencję nie stawiał się, a konferencja ze związkami „Praca” i „Ch. D.” nie doszła do skutku z powodu przeszkód natury technicznej, lecz nowy termin jej miały być wyznaczony w czasie najbliższym. Tymczasem w prasie oraz w ogłoszonym tekście pisma do Głównego Inspektora Pracy związki te oświadczyły, że również żądają zawarcia umowy na warunkach z 1928 roku. Stanowisko to z góry uniemożliwiło i uniemożliwia podjęcie jakiegokolwiek rozmowy również z temi związkami.

Z wyżej wymienionego listy Pana In-

spektora jak i z komunikatu ogłoszonego w prasie o przebiegu wtorkowej konferencji Pana Inspektora ze związkami robotniczymi nie wynika, by związki te jasno oświadczyły, iż

uznają te zmiany w płacach, jakie nastąpiły od expiracji umowy zbiorowej. Wobec tego, że związki robotnicze nadal nie liczą się ani z istniejącym stanem rzeczy, ani z sytuacją gospodarczą kraju, która od chwili wypowiedzenia umowy znacznie się pogorszyła, co w dotkliwy sposób odbija się na przemyśle, wszelka dyskusja z nimi uważać musimy za bezcelową.

Związek Przemysłu Włókienniczego w państwie Polskiem.

Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego Wykończalni i Farbiarni Okręgu Łódzkiego.

Związek Zawodowy Właścicieli Farbiarni Zarobkowych w Łodzi.

Po wręczeniu tego pisma p. inż. Rumpel i p. dyr. Pawłowski opuścili lokal inspektoratu pracy.

Insp. Wołtkiewicz nie odwołał jednak konferencji, wyznaczonej na godzinę popołudniową, pragnąc przeprowadzić rozmowę na ten temat z przedstawicielami związków zawodowych włóknarzy.

Co mówią włóknarze.

O godz. 5 po południu przybyli pos. Szczerkowski i p. Walczak, z ramienia związku klasowego, poseł Waszkiewicz i p. Socha z ramienia związku „Praca” i pp. Kieszkowski i Pawlak z ramienia związków chrześcijańskich.

Insp. Wołtkiewicz, zagaiając konferencję, odczytał deklarację, złożoną przez przemysłowców, podkreślając jednak, że mimo to pragnie, by związki wypowiedziały się odnośnie dalszych swych kroków, gdyż chciałby jednak doprowadzić do porozumienia.

Insp. Wołtkiewicz zaznaczył przytem, że należałoby w ten sposób sformułować stanowisko, by przeszkody, które uniemożliwiają podjęcie narad nad warunkami umowy zbiorowej, zostały usunięte.

W odpowiedzi **POSEŁ SZCZERKOWSKI**

zakomunikował, że związki zawodowe nie mogą odstąpić od swych żądań, albowiem nie mogą przejść do porządku dziennego nad głodowymi płacami włóknarzy. Redukcja 15 proc. przeprowadzona została w chwili, gdy włóknarze nie mogli się bronić, było to wykorzystanie sytuacji. Obniżka ta była jednak, biorąc pod uwagę, że dawniej płace były również bardzo niskie, katastrofalna dla robotników. Włóknarze nie są w stanie zaspokoić swych najkonieczniejszych potrzeb. Jeśli więc dąży się do usanowania stosunków w przemyśle, — trzeba zapewnić włóknarzom minimum egzystencji, a to minimum dają warunki umowy z 1928 roku.

Następny z kolei mówca **POSEŁ WASZKIEWICZ,**

wskazał, że przemysłowcy rozmyślnie nie chcą doprowadzić do konferencji, gdyż w toku dyskusji niewątpliwie wyłoniłby się obraz sytuacji robotników i przemysłowcy musieliby zgodzić się z tem, że obecne płace są niewystarczające.

Wobec tego, że związki zawodowe od swego postulatu jednak nie odstępają i złożą w tej sprawie odpowiednią deklarację.

Godzinę trwała narada przedstawicieli związków zawodowych bez udziału inspektora pracy, poczem wręczyli oni insp. Wołtkiewiczowi następującą deklarację:

„Delegaci związków zawodowych klasowego „Praca” i Ch. D. uważają, iż przemysłowcy sabotują słuszne żądania robotników. Nie rezygnując z wysuniętych postulatów, delegaci związków w imieniu swych organizacji i robotników — włóknarzy oświadczają, że cała odpowiedzialność za dalszy bieg wypadków spadnie na przemysłowców”.

Insp. Wołtkiewicz, po przyjęciu powyższej deklaracji wyraził jednak nadzieję, że nie dojdzie do konfliktu, gdyż niewątpliwie ministerstwo opieki społecznej podejmie ze swej strony interwencję.

Bezpośrednio po tem insp. Wołtkiewicz skomunikował się telefonicznie z ministerstwem pracy i złożył szczegółowe sprawozdanie głównemu inspektorowi pracy p. Klottowi. W wyniku powyższego insp. Klott, w imieniu ministerstwa polecił zaprosić przedstawicieli związków i przemysłowców do Warszawy na środę, dnia 8 b. m. na konferencję do ministerstwa pracy.

Należy wobec tego przypuszczać, że rząd zdoła doprowadzić do porozumienia i umożliwi bezpośrednie pertraktacje przemysłowców z włóknarzami.

Na gruzach niemieckiego Reichstagu.

Potężny gmach został wybudowany w roku 1884. — Znamienne zajście podczas uroczystego otwarcia parlamentu.

Gmach niemieckiego Reichstagu, który spłonął przed paru dniami, obchodziłby w przyszłym roku 50-lecie swego istnienia, gdyby nie zbrodnica ręka podpalać, która oddała go na pastwę płomieni. Współczesny gmach Reichstagu niemieckiego otwarto w dniu 9 czerwca 1884 roku. Olbrzymi ten pałac o 137 mtr. długości i 75 mtr. wysokości posiada swoją ciekawą historję, którą poniżej przytaczamy:

Do roku 1884 parlament niemiecki mieścił się w starym gmachu na Leipziger-Strasse. Wybudowany w roku 1806 nie był on przystosowany do potrzeb państwa niemieckiego, jakie powstało po zwycięstwie prusaków pod Sedanem w roku 1871. W okresie tym Niemcy przeżywały niebywały rozwój we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego i kulturalnego.

Już w roku 1881 ówczesny kanclerz Rzeszy zarządził wykonanie planów nowego gmachu Reichstagu. Przed-

łożono wówczas 189 projektów, z których wyróżniony i nagrodzony został projekt architekta drezdeńskiego, Pawła Wallota. Jemu też oddano do dyspozycji olbrzymi sztab współpracowników i pomocników i roboty budowlane wykonywane były w niezwykle przyspieszonym tempie. Ogólne koszty budowy gmachu Reichstagu wynosiły 26 milionów marek. Cała plejada najwybitniejszych niemieckich artystów pracowała nad ozdabianiem wnętrza gmachu, a szczególną uwagę zwrócono na olbrzymi posąg Germanii na koniu, cały odlany z brązu, który ozdabiał frontowe wejście.

Główna sala posiedzeń zawierała z początku 397 miejsc siedzących, po wojnie jednak musiano salę tę przebudować i przystosować do zwiększonej liczby posłów, która np. w roku 1932 wynosiła już 608 posłów.

Poświęcenia gmachu dokonał pierwszy cesarz Rzeszy, Wilhelm I, w dniu 9 czerwca 1884 roku. W tym celu zbu-

dowano olbrzymi namiot, w którym zgromadziła się rodzina cesarska, członkowie dworów panujących całego państwa niemieckiego, przedstawiciele wojskowości i admiralicii oraz korpus dyplomatyczny w pełnym komplecie. Otwarcia gmachu dokonał kanclerz, ksiaże Bismarck, który przywitał cesarza i zaproszonych gości. Poczem nastąpiły trzy tradycyjne uderzenia młotem przez cesarza.

Podczas uroczystości zaszło pewne wydarzenie, niepozbawione cech komizmu. Otóż w pewnym momencie przewodniczący Reichstagu von Lewentzow miał wręczyć cesarzowi buławę marszałkowską, jako znak hołdu narodu niemieckiego dla domu cesarskiego. W chwili jednak wręczenia, buława ugnęła na ziemi, co spowodowało wielkie zamieszanie, które jednak szybko zostało zażegnane. Buławę podniesiono i ceremonia szczęśliwie się zakończyła.

Więść jednak o tym wypadku rozpowszechniła się szybko po mieście i wywołała najrozmaitsze komentarze. Powszechnie uważano to za zły znak dla nowego parlamentu i przepowiadano, że nowy gmach nie będzie szczęśliwy.

I oto obecnie, po niespełna 50 latach, przepowiednie te ziściły się w warunkach wyjątkowo dramatycznych. (W)

„GRAND-KINO“

Dzisiaj i dni następnych!

1-szy BEZSZMEROWY POLSKI FILM Dymsha — Maszyński — Zielińska — Zielińska — Lawiński — Conti — Brochwiczówna — Skonieczny w najwspanialszej polskiej komedii muzycznej ze „złotej serii“ produkcji BLOK-MUZAFILM reżyserii M. KRAWCZA i J. WARNECKIEGO

KAZDEMU WOLNO KOCHAĆ

Zdjęcia: inż. Z. Gniazdowski. — Muzyka: Karasinski i Katarzyna — Kier. prod.: St. Szebego. — Teksty piosenek: E. Schlechter. — Nadprogram Tygodnik dźwiękowy Fox'a ZAMACH NA PREZYDENTA AMERYKI ROOSEVELTA. — Passe-partout i bilety ulgowe nieważne. — Ubiegajcie się o nasze nagrody konkursowe: 1-a nagroda zł. 50.—, II-ga nagroda zł. 30.—, III-cia nagroda zł. 20.—, IV-ta nagroda zł. 10.— oraz 10 nagród po 5 złotych. — Początek o g. 12 w poł. Ceny miejsc o g. 12-iej od 50 gr.

Greta Garbo

w roli rosyjskiej tancerki Grzesińskiej, wiecznie spragnionej miłości...

„Ludzie w hotelu“

STREJK DEMONSTRACYJNY W GÓRNICTWIE

Na Śląsku porzuciło pracę ponad 50 tysięcy górników a w Zagłębiu Dąbrowskiem około 15 tysięcy.

Katowice, 3 marca. Proklamowany na piątek i sobotę dwudniowy strejk demonstracyjny w górnictwie stał się faktem dokonanym.

Dzisiaj o godz. 6 rano wszystkie kopalnie na Śląsku w liczbie 42 stanęły. Przy pierwszej zmianie zastrejkowało ogółem około 26.000 górników. Również druga zmiana nie stanęła do pracy, tak że ogólna liczba strejkujących wynosi ponad 50.000 osób.

Strejk, który jest protestem przeciwko nowemu zamachowi przemysłowców na płace górnicze, oraz protestem przeciwko stałemu prowokacjom baronów węglowych ma charakter poważny i spokojny.

Kierownictwo akcji strejkowej spoczywa w rękach międzyzwiązkowego komitetu, któremu dyscyplinarnie podporządkowały się wszystkie załogi kopalni. Do pracy zjechało tylko robotników zatrudnionych przy pracach konserwacyjnych. Mimo ogólnego strejku nie przerwano pracy na kopalni Pokój w Nowym Bytomiu, gdzie, jak wiadomo, załadowano przed kilku dniami zakończył się 9-dniowy strejk włoski. Częściowo pracuje również kopalnia „Radzionków”, gdzie zjechało do pracy ponad 70 ludzi.

Pozatem pracuje jeszcze kopalnia „Polska”, która jest niezrzeszona w żadnym związku przemysłowców. Co do tej kopalni zapadł przed kilku dniami wyrok komisji arbitrażowej, mocą którego przedłuża się dotychczasowe stawki zarobkowe, do dnia 1 czerwca.

Najostrzejszy strejk prowadzony jest

na kopalni „Florentyna” w Łagiewnikach, gdzie górniczy NIE ZJECHALI NAWET DO PRAC KONIECZNYCH.

Wobec czego roboty te wykonywane są przez nadgórników i sztygarów. Sądząc z nastrojów, jakie panują wśród górników, nie należy przypuszczać, by trwający obecnie strejk demonstracyjny mógł zamienić się w strejk powszechny.

Sosnowiec, 3 marca.

Również w Zagłębiu Dąbrowskiem strejk demonstracyjny objął prawie wszystkie załogi.

Do strejku nie przyłączyły się tylko małe kopalnie, niezrzeszone w radzie zjazdu przemysłowców, jak Baśka, Maksymilian, Solvay i inne. Z kopalń niezrzeszonych, strejkują tylko dwie, a mianowicie Stanisław i Wiktor.

Przy pierwszej zmianie na 9204 górników, strejkowało 6121, zaś 308 wraz z robotnikami, zatrudnionymi przy robotach koniecznych pracuje.

Z większych kopalń, zrzeszonych w radzie zjazdu, wyłamały się częściowo z pod strejku kopalnie Mortimer, Jowisz i Mars. Na kopalniach: Jerzy, Czeladź, Kazimierz i Modrzejów, pracowało załadowanie kilka procent załóg.

Pracujący dziś górnicy należą do endeckiej placówki robotniczej Praca Polska, która w dniu wczorajszym wydała odezwę przeciwstrejkową. Podczas drugiej zmiany strejkowało około 8.000 górników, zaś liczba łamistrejków znacznie spadła.

OGÓLNA CYFRA STREJKUJĄCYCH WYNOŚY OKOŁO 15.000 OSÓB

Strejk górników

w Zagłębiu krakowskim.

Kraków, 3 marca.

Dzisiaj rano rozpoczął się w Zagłębiu węglowym krakowskim strejk protestacyjny.

Strajkują wszystkie kopalnie w sąsiedztwie kopalni „Artus” w Sierszy, „Jonina” w Libiążu. Pozostawiono logi na strejkujących kopalniach koniecznych robót.

Strejk ma charakter wyłącznie ekonomiczny i odbywa się w poważnym nastroju. Spokój nigdzie nie został zakłócony.

OLBRZYMI POŻAR W TORUNIU

Splonęła fabryka „Ilgnera i Laengnera”.— Straty wynoszą 1.500.000 złotych

Toruń, 3 marca.

Wczoraj spaliła się w Toruniu wielka fabryka oleju i pokostu firmy „Ilgnier i Laengner” przy ul. Dworcowej na Mokrem.

Płomienie, znajdujące podatny materiał palny w wielkich ilościach oliwy, momentalnie objęły cały dwupiętrowy budynek. Na miejsce przybyły wszystkie oddziały straży ogniowej, a także straż ogniowa wojskowa i straż ochotnicza z Podgórza.

Akcję ratunkową utrudniały olbrzymie ilości gryzącego dymu i niekierne

goraco, bijące od rozgrzanej oliwy.

Oliwa płonęła strumieniami po dziedzińcu i napełniła przepływający obok strumyk, z którego straż ogniowa czerpała wodę do sikawek, co uniemożliwiło gaszenie ognia.

Część strażaków pracowała w maskach gazowych. Mimo energicznych wysiłków, cały gmach splonął doszczętnie wraz z maszynami i dużymi zapasami gotowego towaru. Udało się uratować tylko kotłownię i magazyn ekspedycyjny przy bocznicy kolejowej.

Ogień zagrażał wielkiemu młynowi Rychtera, na szczęście udało się go calić.

Do późnej nocy trwało dogaszanie zgliszcz.

Pożar wybuchł prawdopodobnie od rozgrzania się łożyska w oddziale, którym dokonywuje się przemianę smienienia lnianego.

Straty wynoszą półtora miliona złotych. Jest to największy co do rozmiarów pożar, notowany w Toruniu szeregu lat.

ZAMORDOWAŁ ŻONĘ I DWOJE DZIECI

poczem utopił się w studni.—Straszną tragedję rodzinną pod Krzemieńcem

Krzemieniec, 3 marca.

Marko Niedźwiedz, 35-letni mieszkaniec wsi Gradusówka, pow. krzemienieckiego, słynął w okolicy ze swego okrucieństwa.

W dniu onegdajszym, na tle nieporozumień rodzinnych, wybuchła sprzeczka między małżonkami Niedźwiedz, w wyniku których mąż pobiegł do stodoły, skąd niebawem wrócił z siekierą w ręku

Powstała nieopisana panika. Przerażona małżonka, 35-letnia Paraskiewa, wszczęła alarm. Nadbiegł 8-letni Dawid, niosąc 2-letniego bratczyka Iwana na ramieniu.

Rozbestwiony gospodarz, nie zważając na nic, rzucił się na bezbronną żonę i uderzwszy ją kilkakrotnie siekierą w głowę, położył trupem na miejscu, poczem podbiegł do przestraszonych dzie-

ci i pozbawił je również życia.

Po szalonym czynie, Niedźwiedz udał się do stodoły, gdzie usiłował popełnić samobójstwo przez powieszenie się, o czym świadczy pętla przymocowana do belki.

Z przyczyn nieznanych, zaniechał tego zamiaru, lecz pobiegł do studni i tam się utopił.

Straszną ten wypadek wywołał przegębienie w całej okolicy.

Ludzie bez nazwisk.

Zachowują się normalnie, ale ukrywają swoje nazwiska i pochodzenie.

Od kilkunastu już lat władze włoskie i psychiatrzy szpitala dla obłąkanych w Aversa stoją przed zagadką, na którą, pomimo wszelkich usiłowań, nie znaleziono dotąd odpowiedzi.

Chodzi o grupę 18 ludzi, którzy w czasie wojny dostali się do niewoli włoskiej, przebywali w obozach jeńców, a następnie w zakładach dla obłąkanych, i od których do tej pory nie udało się wydobyć żadnych danych, pozwalających ustalić ich tożsamość.

Ta grupa dziwnych ludzi są to rosjanie, więźniowie niewoli zapewne przez Austriaków, przeniesieni później do kompanii rowów strzeleckich na front południowy, gdzie powtórnie, tym razem Włosi, zabrali ich do niewoli. Przy wstępnym badaniu

ani jeden z nich nie podał, jak się nazywa i skąd pochodzi.

Próbowano ich zatrudnić tu i ówdzie, ale nie chcieli pracować. Uciekli się nawet do strejku głodowego i w rezultacie odstawiono ich do zakładu obłąkanych w Aversa, gdzie dotąd przebywają.

Nie zdołano do tej pory ustalić, czy się ma do czynienia z wypadkiem zbiorowego szaleństwa. W każdym razie by-

łoby to szaleństwo zupełnie wyjątkowe, gdyż ludzie ci nie popełniają żadnych warjacyjnych czynów

i porozumiewają się ze sobą w ojczystym języku w sposób zupełnie naturalny, tak, że ich obłąkanie ograniczałoby się tylko do zbiorowego ukrywania nazwisk.

Z braku nazwisk oznaczono tych ludzi kolejnymi numerami i każdemu z nich przyszyto na ubraniu kawałek materii z cyfrą.

Wszyscy, jak jeden, podarli te etykiety.

Zauważono również, że grupa posiada jednego przywódcę. Jest to człowiek, którego oznaczono numerem 5-tym; cieszy się on respektem u towarzyszy i wszyscy go słuchają. On też w imieniu całej grupy zabiera głos w łamanej włoszczyźnie, gdy przełożeni zwracają się do rosjan z jakimś zapytaniem.

Powyższy fakt poddania się dyscyplinie i władzy jednego człowieka wskazywałby raczej na to, że ma się tu do czynienia z symulantami. Niewiadomo tylko, jaki interes mają ci dziwni rosjanie w zbiorowym symulowaniu i ukrywaniu swoich nazwisk.

NIE NADUŻYTO POLSKIEJ PAŃSTWOWEJ LOTERII KLASOWEJ.

W dniu 14 grudnia ub. roku ukazała się w dziennikach wiadomość pod tytułem „Dzięki pomysłowemu trikowi wygrał 1.600.000 złotych na Loterii Państwowej”. Była to wiadomość telefoniczna, nadana z jednej ze stolic ościennych. Możliwe, że tego dnia, jak to się czasem zdarza, był zły odbiór telefoniczny, dość, że odbierający natłoczniej źle zrozumiał tekst telefonogramu.

Obecnie możemy z satysfakcją stwierdzić, że sprawa nie dotyczyła wcale Polskiej Państwowej Loterii Klasowej. Ani w sądach warszawskich nie było spraw, z powodu wygranej na Loterii Państwowej, zapomocą jakiegos triku, ani nikt nigdy zapomocą jakiegos triku na Loterii Państwowej nie wygrał, bo jest to zupełnie niemożliwe. Tu trzeba zaznaczyć, że gdyby nawet wygrana zapomocą takiego triku się zdarzyła, to straciłby tylko kolektor, a nigdy nie straciłby grający, lub Loteria. Co się zaś tyczy kolektorów, to mają oni w dniach ciągnięcia takie samo prawo sprzedawania losów, jak każdego innego dnia.

Wyjaśniając tę przykrą sprawę, możemy tylko jeszcze raz podkreślić, że w naszej Loterii Państwowej żaden trik nie może mieć miejsca i tak interesy grających, jak interesy państwa są należycie chronione.

TEATR „SCALA”.

Dr. Paweł Baratów wraz z swoim zespołem pozostaje w Łodzi jeszcze 5 dni, gdyż wyjeżdża na gościnne występy do Krakowa. Dziś i jutro wieczorem powtórzenie wczorajszej premiery „Król” Siemiona Juszkiewicza z Drem Baratowem w roli tytułowej. Dziś popołudniu grany będzie poraz ostatni, po cenach od 60 gr. do 2.20 obraz J. Gordina „Obcy”. Jutro t. j. w niedzielę o godz. 12-iej w południe odbędzie się ostatni poranek dla pracującej inteligencji po cenach od 49 gr. do 1.50 grane będzie znakomite arcydzieło Ireny Niemirrowskiej „Dawid Golder” z mistrzem Baratowem w roli tytułowej.

Wallace Beery

w roli dyrektora Preysinga, dla którego pieniądz jest jedynym bogiem.

„Ludzie w hotelu”

Pulowery artystyczne

tecznej roboty na drutach i szydełkowych najnowsze modele wiedeńskie i paryskie.

Ceny przystępne.

LILI HIRSZMAN.

Kilińskiego 14, 2 piętro.

Dojazd tramwajami Nr. 4, 8 i 14.

Każda łyżka

Emulsji Tranowej Scott et Bowne zawierającej drogocenne substancje, jakimi są witaminę i fosfor, potrzebne dla rozwoju i wzmożenia organizmu dziecięcego. Po kilku tygodniach użycia Emulsji Tranowej Scott et Bowne dzieci stają się czyste, mięśnie mocniejsze, dzieci stają się weselsze i żywsze. Emulsji Tranowa Scott et Bowne jest łatwostrawna i nader przyjemnym smaku. Prawdziwa Emulsja Tranowa Scott et Bowne jest do nabycia w znanych cenach: podwójna flaszka po 4 zł. normalna flaszka 3 zł.

W „ADRJI”

Moniuszki 1

KABARET ARTYSTYCZNY

RENDEZ-VOUS

z udz. pp. Urbaniekiej, Melodystówny, Mrozińskiego, Winawera, Balcerzaka i innych. W sob i niedz. FIVE O'CLOCKI z pełnym programem.

Kurjer Handlowo-Przemysłowy

Łódzkiego okręgu włókienniczego.

Zagłębia — Morze.

Na ciemnym tle konunkturalnym obecnej doby jest bezsprzecznie jasną plamą otwarcie ruchu przewozowego magistrali Śląsk — Bałtyk.

Problem skrócenia drogi pomiędzy centrami ciężkiego przemysłu południowo-zachodniego ośrodka a naszym portem (łączy się zarazem ze sprawą skrócenia drogi z zagłębi węglowych do łódzkiego okręgu przemysłowego) jest niewątpliwie jednym z najbardziej kapitalnych zagadnień komunikacyjnych.

Wraz z konsolidacją państwa — coraz silniej nurtuje przekonanie o konieczności wysiłku w kierunku jego rozwiązania. Wreszcie w roku 1925 z mocy ustaw specjalnych podjęta zostaje budowa dwóch odcinków, idących ku sobie na spotkanie: z jednej strony odcinka Kalety — Herby Nowe, z drugiej — Bydgoszcz — Gdynia. W trzy lata potem podjęto budowę kontynuacji pierwszego z tych odcinków do Inowrocławia.

Oczywista, punktem ciężkości zagadnienia była i jest strona — finansowa. W ciągu ośmioletniej budowy odzwierciedla ona w sobie rozwój sytuacji ogólnie — gospodarczej. Budowę rozpoczęto podczas przesilenia: dla pozyskania środków wykorzystano pożyczkę zagraniczną (Dillon). Znaczna poprawa koniunktury w dalszej fazie, umożliwiająca PKP wygospodarowanie poważnych nadwyżek eksploatacyjnych, zachęca do samofinansowania się, które w kurczącym się już ku końcowi okresu rozmiarze przetrwało do wiosny 1931 r. Zaostrzające się przesilenie kieruje nas powrotnie do obecnej pomocy — jak wiadomo — w kwietniu 1931 nadana została koncesja towarzystwu francuskiemu, dotowanemu we względnym niewielki kapitał zakładowy, podzielony między grupę przemysłową bankową Schneider et Co. i państwo polskie, a opartemu głównie na prefinansowaniu emisji obligacji do wysokości 1.1 milarda fr. fr.

Wiemy wszyscy co się działo dalej. Dwa lata, jakie nastąpiły po akcie koncesyjnym, są okresem postępującego a nieznanego bodaj dotąd wstrząsu, szczególnie w dziedzinie kredytu. Wszystkie rynki pieniężne ogarnięte są awersją do nowych papierów. Nasz koncesjonariusz zaslania się niemożnością ułaskawienia dalszych transz (poza pierwszą — na 400 milj. fr. fr.). Terminy budowy nie zostały dochowane.

Wiemy też wszyscy — jak poważne nasunęły się trudności przy uruchomieniu wybudowanej już linii. Ostatecznie objęły eksploatację PKP, jednakże na rachunek towarzystwa, co oczywiście nie przesądza dalszych losów koncesji.

W ten sposób dotarliśmy do otwarcia linii.

Oczywiście nie jest ono celem w sobie. Będziemy bliżsi celu, gdy nowo-wybudowana linia będzie obsługiwać rozwijający się ekspansywnie ruch towarów ku morzu w dobie poprawy gospodarczej.

Badź co bądź nowa linia oznacza jednak, w oczekiwaniu tych lepszych czasów, wzrost naszego pogotowia i uzbrojenia ekonomicznego, nie trzeba dodawać, że zarazem także — politycznego i militarnego.

Dr. A. Z.

Ustąpienie dyr. Toeplitza z „Banca Commerciale“.

Berlin, 3 marca.

Jak dowiaduje się „Berliner Tageblatt“ w najbliższym czasie ustępuje z kierownictwa „Banca Commerciale Italiana“ dyrektor Toeplitz, znany w całym świecie finansowym. Jako powód ustąpienia podawane są względy zdrowotne.

Jakie zaległości będą umarzane.

Projekt przedstawicieli kupiectwa został przedłożony ministrowi skarbu.

(F) Specjalna podkomisja do spraw uregulowania zaległości podatkowych w handlu, wyłoniona przez komisję doradczą do spraw handlu, odbyła dwa posiedzenia w ministerstwie skarbu pod przewodnictwem dyr. Michalskiego.

Przedstawiciele handlu w tej podkomisji złożyli ministerstwu skarbu na piśmie memoriał w sprawie uregulowania zaległości podatkowych. Wnioski tego memoriału są następujące:

Przedewszystkiem winno być ustalone pojęcie nieściągalności, albowiem powoduje to z urzędu umorzenie zaległości w każdym indywidualnym wypadku. Przedstawiciele kupiectwa proponują, aby za nieściągalne uznane były należności, powstałe po zwinieniu przedsiębiorstwa, przy nadwyżce zaległości ponad sumy osiągnięte w drodze sprzedaży z licytacji ruchomości przedsiębiorstwa zajętych na pokrycie danych należności, ustalenie indywidualnych sum zaległości obejmujących wszystkie państwowe podatki bezpośrednie do 1932 roku włącznie i uznanie za nieściągalne nadwyżki zaległości ponad 50.000 zł. wartości majątku przedsiębiorstwa.

Dalej bezwzględne zajęcie ruchomości z tytułu zaległości od roku 1929 jedno-

krotnie przy sumie do 200 i dwukrotnie przy sumie do 500 zł. Dalej wnioski memoriału kupiectwa dotyczą sprawy umarzania zaległości. Chodzi o gospodarcze uzasadnienie i na poszczególne uwzględnienie w drodze indywidualnej umarzania zaległości, które powinny być załatwione wówczas, gdy zajęcie ruchomości z tytułu zaległości od roku 1929 do 1932 jest bezowocne, jednokrotnie do sumy do 200 zł. a dwukrotnie do sumy 500 zł.

Nadwyżka zaległości ponad sumy podatkové należne za rok 1932 pod warunkiem spłaty w określonym czasie pozostałych zaległości również powinny być umarzane.

W sprawie nadzorów sądowych wniosek oświadcza, że odroczenie wypłat winno rozciągać się na zaległości podatkowe w wypadku układu sądowego, zmniejszającego pretensje wierzycieli, skarb państwa powinien wyrazić zgodę odpisania zaległości w stosunku, w jakim wierzyciele redukują swe pretensje, o ile do podania petenta będzie dołączona przychylna opinia właściwej izby przemysłowo-handlowej, przyczem ostateczne odpisanie nastąpi po wpłacie w oznaczonym w układzie czaso-

kresie sum do uiszczenia których płatnik się zobowiązał.

Wreszcie kupiectwo żąda ustalenia następujących uprawnień dla władz skarbowych w dziedzinie umarzania i spłacania zaległości. Urzędy skarbowe winny mieć uprawnienia rozkładania na raty najwyżej do 5 lat zaległości do sumy 5.000 zł. Umaznać powinny z tytułu nieściągalności zaległości z podatku przemysłowego do 1000 zł. z tytułu podatku dochodowego do 500 zł. uprawnienia izb skarbowych powinny być następujące: rozkładanie na raty najwyżej do lat 5 zaległości od 5.000 zł. do 100.000 zł., umarzanie zaś z tytułu nieściągalności zaległości z tytułu podatku przemysłowego do 10.000 zł. i z tytułu podatku dochodowego do 5.000 zł. Przy rozkładaniu na raty kupiectwo żąda, aby ustalić, że z reguły wysokość rat nie powinna przekraczać 10 proc. bieżących należności.

W sprawie odsetków kupiectwo żąda ustalenia za rok 1932 12 proc., za lata 1928-31 — 3 proc. a za lata 24-27 nie.

W związku z powyższymi wnioskami memoriału przedstawicieli kupiectwa, ministerstwo zamierza rozszerzyć pojęcie nieściągalności w porównaniu do dzisiejszych praktyk, jednak w sposób narazie bliżej niesprecyzowany. Również przychyliło się ministerstwo skarbu do uwzględnienia wniosku dotyczącego rozciągnięcia odroczenia wypłat w wypadkach nadzorów sądowych również na zaległości podatkowe. Jeśli chodzi o uprawnienia władz skarbowych w dziedzinie umarzania spłat zaległości, to mają być urzędy skarbowe uprawnione do rozkładania na raty do 30 miesięcy przy sumie zaległości do 2.000 zł. zaś izby skarbowe do 3 lat przy zaległościach do 10.000 zł. z tem, że dotychczasowe uprawnienia tych instancji skarbowych pozostają w mocy.

Sytuacja w przemyśle białostockim

Eksport do Chin i Indji

Białystok, 3 marca.

W lutym czynnych było około 45 procent maszyn przedziałniczych.

Sezon eksportowy zapoczątkowały zamówienia do Chin i Indji, narazie nieznacznie. Prowadzone w dalszym ciągu pertraktacje o zawarcie większych transakcji eksportowych do tych krajów napotykają na trudności z powodu zbyt niskich cen, proponowanych

przez odbiorców.

W marcu jednak spodziewane jest sfinalizowanie szeregu poważniejszych transakcji.

W lutym wyeksportowano tkanin wełnianych konfekcji przedzi 33.367 i pół klg. netto.

Na rynku krajowym zanotowane zostały minimalne zakupy dokompletowe.

Upadłości i układy.

W dniu 28 lutego r. b. odbyło się zebranie wierzycieli upadłości firmy „J. Stüdt“ w Łodzi.

Po odczytaniu sprawozdania przez syndyka tymczasowego, które jednogłośnie zostało przyjęte, adwokat Dyniży Friedman w imieniu upadłej firmy zaproponował układ treści następującej: wierzyciele otrzymają 15 proc. swych należności bez procentów i kosztów w trzech równych ratach po 5 proc. każda, z których pierwsza płatna będzie w przeciągu 7 miesięcy, licząc od dnia uprawomocnienia się wyroku zatwierdzającego układ, druga rata w przeciągu jednego roku, licząc od dnia płatności pierwszej raty, trzecia rata w przeciągu jednego roku, licząc od dnia płatności drugiej raty.

Adwokat Alfred Vogel, w imieniu firmy „I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft“ oświadczył, iż zebranie to w kwestji zawarcia układu uważa za przedwczesne, albowiem na oddalenie żądania przyjęcia zgłoszonej przezeń wierzitelności z przywilejem zgłosił skargę do Wydziału Handlowego, która dotychczas nie została orzeczona, wobec czego prosi o odroczenie tego zebrania.

Adwokat Friedman w imieniu upadłej firmy zaoponował przeciwko odroczeniu omawianego zebrania.

Sędzia komisarz postanowił wniosek adw. Vogla oddalić.

Po zarządzeniu głosowania za układem wypowiedziało się 59 wierzycieli na sumę 398.550,87 zł. przeciwko układowi zaś 4 wierzycieli na sumę 15.230 zł. 64 gr.

Adwokat Vogel oświadczył, że jako pełnom. firmy „I. G. Farbenindustrie“ udziału w głosowaniu nie przyjmuje.

Wobec tego, że na ogólną ilość przyjętych do masy upadłości 77 wierzycieli nieuprzywilejowanych, reprezentujących sumę 465.860 zł. 58 gr., za układem wypowiedziało się 59 wierzycieli na sumę 398.550 zł. 87 gr. że zatem, ustawowe warunki zostały zachowane, sędzia komisarz uznał, że układ doszedł do skutku.

Sprawa ta zostanie rozpatrzona przez Sąd Okręgowy w najbliższych dniach, o ile w przeciągu 8 dni nie zostanie zgłoszona opozycja.

Meyer Strauch, prowadzący przedsiębiorstwo produkcji towarów włókienniczych w Łodzi przy ul. Cegielskiej 38, w roku 1930 korzystał z dobrodziejstwa odroczenia wypłat, które zakończono zostało układem 50 proc. płatnym w ciągu dwóch lat.

Zobowiązania jednak tego Strauch dotrzymać nie mógł i w 1931 r. zwrócił się do sądu o ogłoszenie mu upadłości.

Zaproponowany układ na 15 proc. płatny w trzech ratach dziesięciomiesięcznych wierzyciele Straucha w zasadzie przyjęli, jednakże sąd łódzki odmówił zatwierdzenia tego układu.

Na wyrok ten Strauch, za pośrednictwem swego pełnomocnika zgłosił skargę apelacyjną, którą sąd apelacyjny uwzględnił, uchylając wyrok sądu łódzkiego i zatwierdził układ, zawarty z wierzycielami.

Obecnie syndyk upadłości zwrócił się, za pośrednictwem sędziego komisarza do sądu o zwolnienie go od obowiązku zabezpieczenia hipotecznego wykonania warunków układu, zawartego w postępowaniu upadłościowym na prawach upadłego Meyera Straucha do jednej ósmej części nieruchomości, przy ul. Smolnej 18 w Warszawie, gdyż część nieruchomości tej obciążona jest znaczną ponad jej wartość.

Podanie to również motywuje tem, że wykonanie tego warunku obciążałoby tylko masę upadłości znacznymi stosunkowo kosztami, nie dając żadnych realnych korzyści wierzycielom, że większość wierzycieli głosujących za układem wyraziła swą zgodę na zwolnienie syndyka od tego obowiązku.

Sąd, rozpatrując w dniu onegdajszym powyższe podanie, pozostawił je bez uwzględnienia.

„LUNA“

DZIŚ I DNI NASTĘPNYCH!
Fenomenalny film produkcji francuskiej

(MIRAGES DE PARIS) Dzieło wielkiej kariery młodej pensionarki. Blaski i niedza paryskich noc. Reżyseria: FEDOR CZEP. Muzyka KAROL RATHAUS. — Mistrzowska kreacja Jacqueline Francell, Rogera Treville i Marcela Vale. — Nadprogram aktualności — Początek o 8. 4 pp. w sob. i niedz. o g. 12 w pol.

„CAPITOL“

„Kochaj mnie dziś“

W rolach głównych uroczą bohaterką „Parady Miłości“ Jeanette MacDonald oraz niezapomniany „Pieśniarz Paryża“ Maurice Chevalier. Początek o 8. 4 pp. w sob. i niedz. o g. 12 w pol. Ceny miejsc zniżone! — Bilety ulgowe ważne bez ograniczenia.

Bilans Banku Polskiego za trzecią dekadę lutego.

Bilans Banku Polskiego za ostatnią dekadę lutego wykazuje wzrost zapasu złota o 0,2 milj. zł. do 513,4 milj. zł., natomiast przynosi spadek pieniędzy i należności zagranicznych, zaliczonych do pokrycia o 5,3 milj. zł. do sumy 19,8 milj. zł. Stan walut i dewiz niezaliczonych do pokrycia obniżył się o 4,6 milj. zł. do kwoty 35,1 milj. zł.

Portfel wekslowy wykazał zwiększenie o 34,1 milj. zł. do 546,7 milj. zł., zaś pożyczki zastawowe wzrosły o 2,4 milj. zł. do sumy 102,3 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonów nie uległ prawie zupełnie zmianie, wynosząc 47,8 milj. zł. Pozytywnie „inne aktywa“ i „inne pasywa“ — zmniejszyły się: pierwsza o 9,2 milj. zł. do 129,7 milj. zł., druga o 1,5 milj. zł. do 222,2 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania zmniejszyły się o 26,2 milj. zł. i wynoszą 151,9 milj. zł., — przyczem rachunki żyrowe kas państwowych wzrosły o 2,5 milj. zł., a prywatne spadły o 24,2 milj. zł. Obieg biletów bankowych wskutek zwiększenia się portfela wekslowego oraz spadku natychmiast płatnych zobowiązań wzrósł o 14,4 milj. zł. i wynosił 999 milj. zł.

Wobec znacznego wzrostu obiegu banknotów pokrycie złotem i walutami obniżyło się w 47,44 do 46,25 proc. (6,25 ponad normę statutową); zaś pokrycie wyłącznie złotem z 45,31 na 44,61 proc. (14,61 ponad normę statutową). Pokrycie złotem samego tylko obiegu zmniejszyło się z 53,76 proc. na 51,39 proc.

Stopa dyskontowa wynosi 6 proc., zastawowa — 7 proc.

Giełda pieniężna.

Na wczorajszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz przeważała mocniejsza, a zwłaszcza dla Londynu. Obroty dewizami były naogół zwiększone. Notowano: Belgia 125,20 (plus 5), Gdańsk 174,50 (plus 10), Holandia 360,30 (plus 10), Londyn — 30,64 (plus 22), Nowy York 8,894 (plus 1), Nowy York - kabel 8,898, Paryż 35,12, Praga 26,45 (plus 1), Szwajcaria 174,05 (plus 25), Włochy — 15,57 (plus 2); w obrotach międzybankowych dewizami na Berlin obracano po kursie 211,75. W obrotach prywatnych: marka niemiecka 211,50, banknoty dolarowe 8,8950, dolar złoty 9,08, rubel złoty 4,80, rubel srebrny 1,29, bilon 0,60.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja była naogół mocniejsza, przy obrotach bardzo ograniczonych. Notowano: Bank Polski 76,25 (plus 50), Modrzejów 3,25. Starachowice 9,65 (plus 15).

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych zarówno państwowych, jak i prywatnych przeważała tendencja mocna, przy dość dużych obrotach dolarówką i pożyczką stałniczą. Notowano: 3 proc. budowlana 44 (—25) 4 proc. dolarowa 57 — 56,55 — 56,76 (plus 25), 4 proc. inwestycyjna zwykła 106 — 105,75 (plus 75), serjowa 112 (—50), 5 proc. konwersyjna — 43,75 (plus 25), 5 proc. kolejowa 39 (plus 15), 5 proc. dolarowa 57,50 — 57,75, drobne odcinki 58, 7 proc. stabilizacyjna 57,25 — 57,13 — 57,38 (plus 38), odcinki po 500 dolarów 57,50 — 57,75, 8 proc. obligacje budowlane B. G. K. I emisja 93, 4 i pół proc. listy ziemskie 37,50 — 37,75 (plus 50), 4 i pół proc. Warszawy 46, 5 proc. Warszawy 51, 8 proc. Warszawy 43,25 — 43,13 — 43,25. Transakcje dokonane a nienotowane: 7 proc. stabilizacyjna odcinki po 100 dolarów — 60,50, 10 proc. kolejowa 103, 8 proc. Łódź 39 (—100), 8 proc. dillonowska 67, 7 proc. śląska 43,75, 7 proc. warszawska 40 — 39,88.

Giełda zbożowa.

Na wczorajszym zebraniu giełdy zbożowo-towarowej w Warszawie ogólny obrót wyniósł 2103 tonny, w tem żyta 2,352 tonny. Uspokojenie epokojne. Notowano za 100 kg. parytet wagon Warszawa w handlu hurtowym, ładunkach wagonowych: żyto standard I-szy 20 — 20,50, pszenica czerwona jara szklista 36 — 37, pszenica jednolita 35 — 36, pszenica zbierana 34 — 35, owies jednolity 17 — 18, owies zbierany 16 — 16,50, jęczmień na kaszę 16,50 — 17, jęczmień browarny 17 — 18, gryka 18 — 19, proso 18 — 19, groch polny z workiem 22 — 25, groch „Victoria“ z workiem 26 — 30, wyka 14,50 — 15, peluska 13,50 — 14, seradela podwójnie czyszczona 14 — 15, lubin niebieski 9 — 9,50, lubin biały 11 — 12, rzepak zimowy 46 — 49, ziemie lniane basis 38 — 40, koniczyzna czerwona 100 — 125, koniczyzna biała surowa eto-m owa eto surowa bez grubej kianianki 90 — 110, koniczyzna czerwona bez kianianki o czystości 97 proc. 110 — 125, koniczyzna biała surowa 70 — 90, koniczyzna biała bez kianianki o czystości 97 proc. 100 — 125, mąka pszenna luksusowa wymiata 50 — 40 proc. 55 — 60, mąka pszenna 4-0 zero wymiata 60 — 50 proc. 50 — 55, mąka żytnia pyłowa I-szy gatunek wymiata 65 — 55 pr. 33 — 35, mąka żytnia siłkowa II-gi gatunek wymiata 55 proc. 25 — 27, mąka żytnia razowa wymiata 95 proc. 25 — 27, otręby pszenne szare 12 — 13, otręby pszenne średnie 11 — 11,50, otręby żytnie 10 — 11, kucheniane 20,50 — 21,50, kucheniane 15,25 — 15,75, kucheniane szarokłowe 16,50 — 17.

Mac Donald wyjeżdża do Genewy. Olbrzymie zainteresowanie w Anglii konferencją rozbrojeniową.

Londyn, 3 marca. „Foreign Office“ ogłosiło dzisiaj następujący komunikat oficjalny:

Gabinet brytyjski rozważał sytuację konferencji rozbrojeniowej na podstawie relacji, złożonej przez przybyłego z Genewy podsekretarza stanu Edena.

Pod głębokim wrażeniem konieczności udzielenia wszelkiej pomocy, aby umożliwić konferencji osiągnięcie rychłych decyzji, gabinet uprosił premiera i ministra spraw zagranicznych, jako stojących na czele delegacji brytyjskiej, aby udali się tak szybko, jak tylko będzie to możliwe i dla nich wygodne do

Genewy.

W międzyczasie wyjedzie do Genewy podsekretarz stanu Eden, aby objąć kierownictwo delegacji brytyjskiej, aż do ich przybycia. Co do daty wyjazdu premiera Mac Donalda i ministra spraw zagranicznych Simona do Genewy, to nieoficjalnie wyjaśniają, że data ustalenia zostanie w porozumieniu z premierem francuskim Daladier, zamierzone jest bowiem spotkanie obu premierów w Genewie. Przypuszczać można, że wyjazd Mac Donalda nastąpi w końcu przyszłego tygodnia.

Moratorium bankowe w 25 stanach. Projekt zamknięcia giełdy nowo-jorskiej

Londyn, 3 marca. Z Washingtonu donoszą, że gubernator stanu Washington ogłosił trzydniowe moratorium dla banków tego stanu.

Ponieważ 9 stanów ogłosiło jeszcze moratoria, obowiązują one obecnie w 25 stanach. Mac Adoo, były sekretarz skarbu za czasów prezydenta Wilsona, wystąpił z projektem zamknięcia giełdy

nowo-jorskiej na nieokreślony czas, aby wprowadzić uspokojenie w panice spekulacyjnej.

Kurs funta wczoraj wieczorem znacznie się podniósł. Według doniesień z Washingtonu, podniesienie stopy procentowej przez Federal Reserve Bank o 1 procent ma na celu zatrzymanie ucieczki złota z Ameryki.

7

greta garbo
joan crawford
john barrymore
WALLACE BEERY
lionel barrymore
jean hersholt
lewis stone

G
W
I
A
N
D

w filmie

LUDZIE W HOTELU

w-g Vicki Baum

Wieści gospodarcze

ŻELAZO POLSKIE ZA RYŻ SOWIECKI.

Izba handlowa Polski i Z. S. S. R. w Warszawie, opracowując sprawę kompensat towarowych dla handlu polsko-sowieckiego, napotkała na twar, który był dotychczas spowodowany z kraju, do którego Polska bardzo mało eksportuje i z którym ma bilans handlowy wybitnie ujemny. Towarem tym jest ryż niełuszczone, prowadzony głównie z Indji Brytyjskich. W roku 1931 import ryżu niełuszczonego do Polski wyniósł 23.026.000 zł., a w roku 1932 — 12.658.000 zł. Dzięki staraniom Izby, przyjechał z Moskwy specjalista z tej dziedziny, który zwiędził naszą luszczarnię ryżu w Gdyni i odbył tam szereg konferencji z właścicielami luszczarni. W toku konferencji okazało się, że ryż sowiecki najzupełniej odpowiada wymaganiom importerów polskich.

Po przeprowadzeniu odnośnych pertraktacji, ryż niełuszczone wszedł jako towar kompensacyjny za wyroby hutnicze. Tem samym obroty handlowe polsko-sowieckie ulegną dalszemu zwiększeniu. Izba handlowa Polski i Z. S. S. R. w dalszym ciągu opracowuje projekty kompensat.

FUZJA BANKOWA W AMERYCE.

Donoszą z New-Yorku, że First National Bank i First Minneapolis Trust Co., obie z siedzibą w Minneapolis, sfuzjowały się pod nazwą „First National Bank and Trust Co.“. — Kapitał akcyjny nowej instytucji wynosi 6 milj. dolarów, a rezerwy 5 milj. dol.

UNIEMUCHOMIENIE FABRYK W GRECJI.

Fabryki włókiennicze w Nausa zostały zamknięte. Zarządzenie to, które spowodowane zostało zupełnym brakiem zbytu, pozbawia pracy około 5.000 robotników. Dla utrzymania porządku i ochrony zamkniętych fabryk wysłany został z Aten pułk piechoty.

DUŻY SPADEK PRODUKCJI OBUWIA W STANACH.

Produkcja obuwia w U. S. A. wynosiła w roku 1932 tylko 313,29 milj. par obuwia, czyli o ca. 3 milj. par mniej, aniżeli w roku poprzednim.

SMITH BILL.

Senat Stanów Zjednoczonych przyjął w tych dniach ustawę, znana pod nazwą Smith Bill. Ustawa ta nie napotkała w izbach żadnych trudności, wobec czego i czytać się należy, że zostanie zatwierdzona przez Roosevelta, z którego inicjatywy została opracowana. Jak wiadomo, ustawa ta dotyczy akcji interwencyjnej na rynku na rzecz farmerów, uzależniając udzielenie im premij od rozmiarów redukcji przestrzeni uprawnej, zajętej przez bawełnę i pszenicę. Według projektów inicjatorów ustawy, zmniejszenie uprawy doprowadzi do zmniejszenia zbiorów surowej bawełny o 3 i pół miliona bel, powodując wyższe cen. Ustawa została naogół zyszytła przyjęta przez sferę rolniczą, która uważa, że jest to jeden z najlepszych dotychczas sposobów rozwiązywania nadprodukcji surowców rolniczych. Z drugiej strony ustawa ta w przeciwnieństwie do dotychczasowych poczyną wymaga niewielkich kredytów rządowych, co oczywiście gwarantuje łatwiejsze jej przeprowadzenie.

WZROST ŚWIATOWEJ PRODUKCJI CYNY.

Według ostatnich danych statystycznych, światowa produkcja górnicza cyny wynosiła w styczniu r. b. 7.802 tonn metr. wobec 7.405 tonn metr. w grudniu ub. r. Z powyższych cyfr przypada w tonnach metr. (w nawiasie cyfry z grudnia 1932 r.): na państwa malajskie 2.477 (1.694), Indje Holenderskie 1.241 (1.370), na pozostała Azję 1.800 (1.994), na całą wiec Azję — 5.518 (5.058), na Afrykę 467 (623), Amerykę 1.517 (1.384), Australję 150 (180), Europę 150 (160).

WZAJEMNA OBNIZKA CEL MIĘDZY KANADĄ A U. S. A.

Donoszą z Waszyngtonu, że prowadzone są obecnie nieoficjalne rozmowy w sprawie wzajemnej obniżki cel między Kanadą a Stanami Zjednoczonymi. Ogólnie przypuszczają, że wkrótce po objęciu prezydentury przez Roosevelta pertraktacje w tym kierunku zostaną sfinalizowane.

Przygotowania Ł.K.S-u do jubileuszu 25-lecia.

Jak się dowiadujemy, ŁKS. przygotowuje się do uroczystego jubileuszu swego 25-lecia b. energicznie. W tym celu ukonstytuował się już specjalny komitet jubileuszowy, w składzie: płk. dypl. Chilarski, przewodn., p. Taub-wurcel (wiceprez.), p. Rębalski (sekr.) i pp. dyr. Goliński, dr. Łukasiewicz, Krachulec, Heiman i Lubowski (członkowie).

Wszystkie imprezy sportowe i jubileuszowe odbędą się w dniach 4—12-go czerwca, chociaż najważniejsze zawody odbędą się w czasie Ziel. Śwtek w dniach 4 i 5 czerwca. Dnia 4.4. odbędzie się msza polowa, defilada wszystkich sekcji klubu na boisku, oraz pierwszy dzień turnieju piłkarskiego o puchar jubileuszowy przy udziale drużyny zagranicznej, drużyny krakowskiej (praw. Garbarni), ŁKS-u oraz jednej czołowej drużyny lokalnej ogółem 4 drużyny.

W dniu 5-go odbędzie się dokończenie turnieju piłkarskiego i akademja w sali Rady Miejskiej. Od 6—10-go międzyklubowe zawody pływackie, tenisowe, lekkoatletyczne, gier sportowych przy udziale warszawskiej Polonii itd.

Dnia 11-go odbędzie się bieg kolarski ogólnopolski Łódź — Toruń — Łódź, oraz finały zawodów bokser-skich, tenisowych, lekkoatletycznych i t. p.

Pozatem komitet przystąpił do wydania jednodniówki omawiającej rozwój ŁKS.

ZE ZW. LEGJONISTÓW.

Po sezonie sportowym ruchliwy Oddział Łódzki Związku Legionistów w obecnej chwili przystąpił do zorganizowania imprezy wiosennej i trasy dycja lat poprzednich urzadza w sali Filharmonji poranek muzyczno-wokalny, poświęcony pieśni legionowej.

Będzie to żywe wspomnienie i odzwierciedlenie lat radości i niedoli braci legionowej.

W poranku p. n. „Legiony w Pieśni“ wezmą udział pierwszorzędne sily artystyczne.

M. in. wykonana zostanie wiazanka melodji legionowych ukladu prof. Milka w wykonaniu chóru im. Mon'uski w polaczeniu z orkestrą symfoniczną. Chórem i orkestrą dyrygować będzie znany w naszym mieście utalentowany kompozytor prof. Karol Proenak. Pozatem na poranku wystąpi znany na naszych i zagranicznych estradach młodociany wirtuoz-skrzypek Marcell Neumiller.

Ze względu na społeczno-wychowawcze znaczenie imprezy, która zapowiada się niezwykle interesująco, nie ulega wątpliwości, iż wszyscy poczuwający się do pokrewieństwa ducha z pokoleniem legionowem i jego ideologią, poora poranek zarówno moralnie, jak i materialnie w miarę swych sil i możliwości.

ZASTOSOWANIE ORGANIZACJI PRODUKCYJNEJ BATY W WYTWORNIACH PAŃSTWOWYCH.

Zarząd czechosłowackich kolei państwowych wprowadził w swojej drukarni biletów kolejowych w Pradze, na próbę, tak zwany system przedsiębiorców na wzór stosowanego z najlepszymi rezultatami systemu w słynnych zakładach przemysłowych BATY w Zlinie, które posiadają również w Polsce swoją fabrykę siostzaną w Chelmsku koło Oświęcimia.

System ten polega na tem, że pewne zespoły robotnicze występują jako samotni przedsiębiorcy, od których centralny zarząd przyjmuje wyroby po ustalonych cenach.

W czystym zysku tych zespołów, wyrażanym się w różnicy między kosztem produkcji a ustanowioną ceną odbiorczą, biorą udział w pewnym stosunku, członkowie zespołów robotniczych i samo przedsiębiorstwo.

Zarząd kolei państwowych arodziwa się znacznego potanienia swoch wyrobów drukarskich przez stosowanie tej nowej metody produkcyjnej.

Niema Polski bez Pomorza!

Historie, jakich mało

AUTOGRAF EKSKAJZERA BEZ WARTOŚCI.
W Holandji nabyć można składach papieru pocztówki z wizerunkiem Wilhelma II. „Ten ten idzie jeszcze nienajgorzej w państwie, które udzieliło azylu ekskajzerowi, to też ten o ten cięgnie z tego dość dobre zyski. Niektóre z tych pocztówek zaopatrzone są w autograf ekskajzera, inne natomiast go nie posiadają. Charakterystyczne jest, że z autografem czy bez pocztówki wszystkie sprzedawane są po tej samej cenie. Podpis Wilhelma w dalszym ciągu nie posiada żadnej wartości.

SOCJALIŚCI MILJONERZY.

Znana jest rzeczą, że francuscy deputowani socjaliści nadawali się raczej na reprezentantów „czelężkiej” burżuazji, bo w ich szeregach znajduje się kilku milionerów, wielu ludzi bardzo bogatych, a t. zw. biedoty niema zupełnie. Ostatnio jeden z liderów francuskiej partii socjalistycznej p. Compere-Morel nabył w okolicy Lizy w południowej Francji wspaniałą domostwo z pałacem i parkiem za cenę 800.000 franków.

ZŁOTY INTERES.

Francja zalana jest obecnie agentami i komisarzami amerykańskimi, którzy odwiedzają większe piwnice i sklepy win na prowincji. Zarządzając z niskich cen (hektolitr najlepszego wina kupi można u producenta za 800 franków) czynią masowe zakupy na termin. Jest to dla nich złoty interes. Gdyby bowiem prohibicja została nawet częściowo utrzymana, mianowicie co do win, wódek i likierów, stracił nie tylko, gdyż cena najlepszych marek nie może nigdy spaść zupełnie nisko. Jeśli natomiast, jak to zwykle zdarza się zapowiadac, prohibicja zostanie całkowicie, zapewnione mają komisarze zyski, przyczem wystarczy im tylko odprzedać kontrakt zakupu.

WYŁOŚĆ KALECTWEM I WYSTARCZAJĄCYM POWODEM DO ROZWODU.

Przed jednym z okręgowych sądów paryskich rozprawiano była sprawa rozwodowa. Młoda kobieta domaga się rozwodu, ponieważ jej mąż, który był i co gorsza, posiada ogromny brzuch, nie mógł płacić jej miesięczną pensję. Niefortunny małżonek przez długi czas znosił niewygodę i sztycherstwa swej potowicy. Jednego dnia nie mógł ścierpieć i wyprowadził się z wspólnego mieszkania, gdy mu niewyrozumiała żona dolewać zaczęła jodełny do jedzenia, aby mu schudł.

Na pytanie sędziego, dlaczego tak postąpiła, odrzekła, że w dzisiejszych czasach uważa się za kalektwo. Rad nie rad sędzia udzielił rozwodu niedobrej parze.

HAZERKA I CACKO CZYLI HITLER I VON PAPAN.

Jednakże wpręgił się do jednego wozu, Hitler i von Papan, nie żywią do siebie zbyt wielkiej sympatii. Jeden o drugim wyraża się z przekąsem i wzgardą. Między dawnym malarzem pończotnym i junkrem pruskim niema w istocie rzeczo wielu punktów styknych.

Pewnego razu w czasie obiadu w gronie swoich adiutantów Hitler wyraził się o von Papanie w tych słowach: „Jest to stare cacko, które co więcej dobrze wygląda na etażerco”.

Opinia ta doszła do uszu von Papan, który

JEAN LECHER.

Niebezpieczeństwo.

Siedzieli we troje w bibliotece. Wygodnie wyciągnięci w miękkich klubowych fotelach, popijając aromatyczną kawkę i paląc, opowiadali o wszystkim, co interesuje dziś współczesnego człowieka. Mówili o polityce, wyścigach, bokserstwie, tenisie, polo, polowaniu, nartach i łyżwach, o sytuacji gospodarczej, o miłości. Błyskawicznie przerzucali się z tematu na temat, aż wreszcie rozmowa zeszła na kwestię niebezpieczeństwa życia.

Przypomniano sobie interesujące wyświadełki, mrozące krew w żyłach, później zaczęto mówić o własnych przeżyciach. Clarence przypomniał sobie wypadek, który miał przed laty, gdy niewiele brakowało, aby pożegnał się z życiem. Młody Christian Jensen również przeżył niebezpieczne niebezpieczeństwo. Ostatnio zabrał głos młody, ale już głośny piarier Pierre Cachet.

— Opowiem wam skolei moją przygodę. Był to jedyny wypadek, kiedy życie moje wisiało na włosku. Niebezpieczeństwo ogromne. I mam nadzieję, że historia moja was zacieka.

Różne bywały niebezpieczeństwa w życiu. Spotykamy się niekiedy z nimi oko w oko, gdy brak przytomności umysłu

Młodzież angielska o przyszłości świata.

Pesymizm w Cambridge, optymizm w Oxfordzie. —

Kluby polityczne studenterji angielskiej. —

Ostra walka poglądów.

(rw) Prasa angielska znajduje się pod silnym wrażeniem rezolucji, uchwalonej niedawno przez związek studentów w Oxfordzie, w której powiedziano między innymi, że: „studenci angielscy pod żadnym pozorem nie będą walczyli za swego króla i za ojczyznę”. Rezolucja ta, odzwierciedlająca nastroje lewicowego odłamu angielskiej młodzieży akademickiej, wywołała niebawem oburzenie w opinji angielskiej i najrozmaitsze komentarze na temat społecznego pokolenia młodzieży.

Chcąc zbadać u źródła nastroje panujące wśród młodzieży akademickiej, konserwatywne pismo codzienne „Morning Post” wysłało specjalnego korespondenta do uniwersytetów w Cambridge i Oxfordzie celem przeprowadzenia wśród studentów ankiety na temat ich poglądów co do społecznych stosunków społeczno-politycznych. Korespondent ów, p. Alan Bell rozpoczął swoje badania od uniwersytetu w Cam-

bridge. Pytania swoje zadawał w pierwszym rzędzie studentom, stojącym zdala od życia politycznego i zajęтым wyłącznie swoimi studjami.

Na zapytanie Bell'a, co ich najbardziej zajmuje, odpowiedzieli mu, że nic ich nie interesuje, a wogóle o niczym nie myślą, gdyż są wyznawcami zasady, że nie należy myśleć w nieszczęściu.

— Wiemy co nas czeka: katastrofa! — A czy młodzież nie zdoła przeszkodzić jej nadejściu?

— Nie mamy czasu, — brzmiała zgodna odpowiedź. — O, gdybyśmy mieli do dyspozycji przynajmniej pięć lat! — Wydarzenia jednak nie zechcą czekać tak długo. Mężowie stanu i politycy stracili wszelkie prawo do szacunku. — Czernwell byłby ich nauczyl rozumu. Twierdzą, że naszemu pokoleniu brak odwagi. Mamy jej jednak dość, by zrzuć naszych polityków, a za mało, by żyć w świecie, gdzie ofiarują nam niedźwiedzie ochłapy w trustach, które w każdej

chwili mogą nas wyrzucić na bruk. Cóż nam pozostaje innego jak czekać na katastrofę, która lada dzień nastąpi!

Nieco przygnębiony Alan Bell opuścił grono czarnych pesymistów i udał się do klubu studentów sportowców.

— Cóż, wraca pan chyba od tych niepoprawnych defetystów, którzy wydali nieodwołany wyrok na naszą cywilizację? Nie, my tak nie sądzimy. Prawda jest jednak, że nikt dziś nie jest niczego pewny. Socjaliści i komuniści udają pewnych siebie, w rzeczywistości gotów jestem się założyć, że i oni nie posiadają pewności. Prawda jest, że nikt niema zaufania do siebie samego, nikt z nas nie potrafi dojrzeć końca drogi.

Cambridge wznosi się na równinie, otoczonej lasem kominów fabrycznych. Pełno tam dymu i warkotu motorów i być może, że to usposabia jego mieszkańców do ponurych myśli. Oxford natomiast wznosi się pagórkowato, a wokoło miasta ciągną się rozległe lasy i pachnące łąki. Uniwersytet w Oxfordzie tętni kipiącym życiem młodzieży. W przeciwieństwie do Cambridge miasto jest pełne życia i nadziei. Skoro polityka niedomaga, Oxford postawi ją na nogi. Ale jakiego rodzaju polityka? Studenci uprawiają ją z zamiłowaniem. Młodzi socjaliści zbierają się w poniedziałki co tydzień i po obfitym obiedzie ośniewają się nawzajem błyskotliwymi teorjami społecznymi. Liberali dyskutują wciąż o osobie Lloyd George'a i twierdzą, że zbawi on jeszcze Anglię. Konserwatyści zaś jaszczą namiętnie komunistów i w swym zapędzie gotowi są nawet udać się do Rosji Sowieckiej, ażeby móc u źródła zbadać podstawy komunizmu i później tem skuteczniej zwalczać go u siebie w kraju.

Wszyscy bez wyjątku studenci w Oxfordzie czytają dzienniki i gorliwie je komentują, podczas gdy Cambridge traktuje prasę z pogardą. W Oxfordzie wszyscy interesują się polityką, istnieje tam nawet czerwona grupa studentów, która wysłała swych przedstawicieli na kongres pacyfistów w Amsterdamie, tytułująca się „Klubem Październikowym” ku czci rewolucji październikowej.

Grupie socjalistycznej energicznie przeciwstawia się silna i zwarta organizacja studentów narodowych, którzy gorliwie się szykują do walki z komunistami. Faszyzm jest mile widziany w Oxfordzie, ale jest to faszyzm po angielsku, szanujący konstytucję.

Alan Bell kończy swoje wywody, wyrażając nadzieję, że entuzjazm Oxfordu, hamowany przez sceptycyzm Cambridge'u oddziałają odświeżająco i odżywczo na naród angielski.

Kobieta, która przepowiedziała wojnę

Elżbieta Seidler wywierała decydujący wpływ na posunięcia wojskowe

(y) Elżbieta Seidler była niewątpliwie jedną z najbardziej interesujących postaci z epoki wielkiej wojny. Córka skromnego stolarza wiejskiego od najmłodszych lat zwracała powszechną uwagę, jako niezwykle fenomen medjumistyczny. W roku 1889 w Poczdamie w siedzibie sztabu generalnego przepowiedziała w stanie transu wybuch wielkiej wojny, który nastąpi 2 sierpnia 1914 roku.

Gdy pamiętne wydarzenia 1914 roku potwierdziły całkowicie proroctwo pyty niemieckiej, żona dowódcy niemieckiego, pani Moltke, wezwała ją telegraficznie do Berlina. Po kilku dniach Elżbieta Seidler została przydzielona do niemieckiej służby wywiadowczej, której siedziba znajdowała się w Koblenji. Otrzymała ona kwatery w najbardziej wytwornym hotelu i, ponieważ przepowiednie jej sprawdzały się z niezwykłą dokładnością, otaczana była niezwykle respektem.

Jak twierdzą niektórzy historycy nowoczesna ta pyty wywarła decydujący wpływ na ostateczny wynik bitwy nad Marną, która, jak wiadomo, przyniosła Niemcom dotkliwą klęskę. Gene-

od tego czasu w następujący sposób określa rolę kanclerza: „Hitler?.. hm. Zwykła sobie etażerka, na której można ustawić wartościowe cacko”.

rał von Moltke w momentach najbardziej krytycznych i decydujących, miast poświęcać się badaniom planów i pozycji strategicznych, większą część dnia spędzał na seansach spirytystycznych, urządzanych przez słynnego dr. Steinera, podczas których pani Seidler w stanie transu udzielała rad, dotyczących operacji wojskowych.

Posunięcia strategiczne Moltkego w roku 1915 spotkały się z ostrą krytyką, która w rezultacie spowodowała jego dymisję. Mimo to pani Seidler nadal cieszyła się olbrzymim zaufaniem dowódcy niemieckiego i powierzano jej często niezwykle odpowiedzialne i tajne misje.

Przepowiedziała ona między innymi olbrzymią aferę oszukańczą braci Sklarków,

która odbiła się głośnie echem w całym kraju. W tym okresie zdrowie jej było tak nadszarpane, iż nie mogła osobście przybywać do sądu, gdzie często podczas większych procesów, korzystano z jej pomocy. Sąd delegował wówczas do jej mieszkania specjalną komisję, była ona jednak tak osłabiona fizycznie, iż mogła wydać jedynie ledwo dosłyszalne, nieuchwytne dźwięki. Przedstawiciele władz sądowych, pragnąc korzystać z jej usług, musieli celem wzmocnienia głosu, posługiwać się specjalnym mikrofonem, który zainstalowano w jej mieszkaniu.

ku znów zabłysła w towarzystwie. Była jeszcze piękniejsza, jeszcze bardziej czarująca. I nie trwało sześcioletni, gdy stanęła po raz drugi na ślubnym kobiercu.

Wydawało się, że kochała swego drugiego męża. W każdym bądź razie wydawała się szczęśliwa. Jej uroda pogłębiała się z miesiąca na miesiąc. Stawała się też jakgdyby świeższa, młodsza, jakgdyby ząb czasu nie miał na nią żadnego zgoła wpływu.

Ale jej drugi mąż? Zdrowy, wesoły młodzieniec, cherlak na naszych oczach. Był zawsze smutny, zamyślony. I po dwóch latach pożycia małżeńskiego znów odbył się uroczysty pogrzeb. Pani Helena chowała swego drugiego małżonka, który zmarł na udar serca.

To zdarzenie wywołało w mieście powszechną uwagę. Zaczęto już czynić zakłady, czy znajdzie ona trzeciego męża. Coś fatalnego wisiło nad nią. Pochwała w ciągu 6-ku lat dwóch mężów — to daje do myślenia.

Ale Helena była zbyt piękna, by nie znalazła się więcej amatorów. I już po upływie kilku miesięcy wyszła poraz trzeci za mąż.

Zainteresowanie było powszechne. Jak też będzie z jej trzecim mężem. Czy to przekleństwo jakieś ciążyło na tej kobiecie? Ale gdy dowiedziano się, kim jest jej mąż, którego tym razem przywozila,

sobie z Paryża, przestano zajmować się tą sprawą. Był to sportowiec w każdym calu. Siermierz, bokser, pływak, lekkoatleta, zdrow jak tur i tak silny, że uderzeniem pięści mógłby zabić byka.

Helena znów zajaśniała w salonach. To było zastanawiające, że każde małżeństwo przynosiło jakąś metamorfozę w jej wyglądzie. Stawała się coraz bardziej piękna, coraz bardziej pociągająca.

Po miesiącu wyjechała wraz z mężem. Minęło dwa lata. I nagle, pewnego dnia, powróciła do nas w welonie żałobnym. Mąż jej, trzeci mąż w ciągu 10-ciu lat, spoczywał na cmentarzu w Paryżu.

Ciekawa historia, prawda? Ale czy ja was nie nudzę tą opowieścią o pięknej Helenie?

— Nie, nie nudzisz — zawołał Bob Clarence. — To bardzo interesujące. Ale ja nie rozumiem, co to ma wspólnego z tobą i z niebezpieczeństwem, jakie groziło twemu życiu.

Pierre Cachet roześmiał się głośno i serdecznie.

Ma dużo wspólnego. Nie powiedziałem wam bowiem jeszcze jednej rzeczy. Że Helena, nim po raz pierwszy wyszła za mąż, była moją kochanką. Ale na szczęście byłem zbyt biedny wówczas, bym mógł się z nią ożenić.

Tłum. Les.

ZAWIADOMIENIE.

Powszechnie znana firma

TOW. AKC. SUK. MANUF.

LEONHARDT, WOELKER i GIRBARDT S.A.

W ŁODZI

otworzyła z dniem dzisiejszym przy ulicy

PIOTRKOWSKIEJ 53, tel. 150-28

skład fabryczny dla detalicznej i hurtowej sprzedaży towarów wełnianych damskich i męskich.

Skład bogato zaopatrzony w wielki wybór najnowszych deseni.

Poszukuję

dobrze prezentujących się, inteligentnych

akwizytorów

do artykułu z branży chemiczno-kosmetycznej.

Oferty do administracji „Republiki” sub „Brixol”.

UWAGA!

W VII Komisariacie P. P. w Łodzi przy ul. Moniuszki Nr. 8 znajduje się resztką towaru ubraniowego męskiego kamgarnowego koloru szaro-niebieskiego. Na towarze znajduje się złota owalna pieczęć w otoku napisu sukno Bielskie w środku litery M. B. i R. Towar odebrany jest od złodzieja szpennieldziarza. Komu podobny towar skradziono proszę o zgłoszenie się do VII Komisariatu pokój Nr. 4 w godzinach od 8 do 15-ej.

Do akt Nr. Km. 333/VI 1933.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, Leon Wasowski, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Narutowicza Nr. 10, na zasadzie art. 602 K. P. C. obwieszcza, że w dniu 21 marca 1933 r. o godz. 10 odbędzie się licytacja publiczna ruchomości, należących do Abrahama Frogla w jego lokalu w Łodzi, przy ul. Cegielnianej Nr. 37, składających się z lodowni, biurka, lustra otomany, szafki, 2 nocnych stolików, umywalki, szafy do rzeczy z lustrem i wieszaka, oszacowanych na łączną sumę 680 zł., które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 2 marca 1933 r.

Komornik LEON WASOWSKI.

Do akt Nr. E. 1583/1931 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 15, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Sienkiewicza 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 8-go marca 1933 r. o godz. 10 rano w Łodzi przy ul. 6-go Sierpnia Nr. 3, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Herberta Grawe i składających się z radioaparatu 4-lampowego, patefonu w mahoniowej skrzynce, kasy pancernernej oraz książek, oszacowanych na sumę zł. 450.—.

Łódź, dnia 23 lutego 1933 r.

Komornik JAN RZYMOWSKI.

Do akt Nr. 3106 1932 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 12, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Płomienicy 7, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 14 marca 1933 r. o godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Plac Wolności Nr. 4, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Szmula Wielgowskiego i składających się z 23 palt damskich zimowych, oszacowanych na sumę zł. 900.—.

Łódź, dnia 7 lutego 1933 r.

Komornik Adam JAROSZYŃSKI.

Do akt Nr. 2855—3238 1932 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 12, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Płomienicy 7, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 14 marca 1933 r. o godz. 10 rano w Łodzi przy ul. 11-go Listopada Nr. 47, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Gerszona vel Hersza Ledera i składających się z mebli i aparatu radiowego oszacowanych na sumę zł. 1.150.—.

Łódź, dnia 22 lutego 1933 r.

Komornik Adam JAROSZYŃSKI.

Do akt Nr. 2855—3238 1932 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 12, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Płomienicy 7, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 14 marca 1933 r. o godz. 10 rano w Łodzi przy ul. 11-go Listopada Nr. 47, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Gerszona vel Hersza Ledera i składających się z mebli i aparatu radiowego oszacowanych na sumę zł. 1.150.—.

Łódź, dnia 22 lutego 1933 r.

Komornik Adam JAROSZYŃSKI.

Do akt Nr. E. 1985 1932 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. 6-go, zamieszkały w Łodzi przy ul. Narutowicza Nr. 10, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 13 kwietnia 1933 r. o godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Cegielnianej Nr. 37, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Mordki Janasewicza i składających się z mebli, oszacowanych na sumę zł. 880.—.

Łódź, dnia 1 marca 1933 r.

Komornik LEON WASOWSKI.

Spółnika

z kapitałem od 1.200—1.500 zł. poszukuje wraz z współpracą do dobrego interesu. Oferty sub: „Spółnik kapitał”

FARBIARNI

z suszarką, szufladkową na surową barwę, ewent. z oddziałem na przedzie poszukuje do wynajęcia. Of. pod „Farbiarnia” w Republice.

instalacje elektryczne

światła, siły i reklam

wykonywa

„Elektropraca”

6-go Sierpnia 1, tel. 226-23.

Kupno i sprzedaż

ZŁOTO, BIZUTERIE, kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny

Zakład Jubilerski I. Pijalko, Piotrkowska 7.

MLYN TRÓJWALCOWY mały (drewniany) do rozcierania farb poszukuje zaraz. Zgłoszenia do „Par”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 974. Pg. 8762-871.

OKAZYJNIE tanio sprzedam urządzenie ładnej sylpialni i pokoju stołowego w dobrym stanie. Wiadomość w Republice.

KUPIE plac okolica obojędna, podać ulicę, wielkość i cenę. Oferty pod „Plac”.

BIEDRMAYER autentyczny, kanapa, 2 fotele, 6 krzeseł do sprzedania pod „Styl”.

KUPIE okazynie palto karakulowe w dobrym stanie. Dzwonić 180-62.

SLUPKI dębowe 2 i pół metra na ogrodzenie do 150 sztuk oraz SIATKĘ na ogrodzenie do 400 metrów okazynie kupię. Zgłoszenia Przybyski, Ogrodowa 24, sien 5, m. 10.

AGAWA 50-letnia okazynie do sprzedaży. Radwańska 38, parter.

KUPIE okazynie dywan z wywieki albo bielski (ręczny) wymiary 4x5, lub 3x4. Wiadomość pod „Dywan”.

MOTORY 3x10 konny do sprzedaży. Telefon 207-19.

BRYLANTY, złoto, srebro, różna biżuteria oraz kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny. M. Mizes, Piotrkowska 30.

KUPIE okazynie dywan z wywieki albo bielski (ręczny) wymiary 4x5, lub 3x4. Wiadomość pod „Dywan”.

MOTORY 3x10 konny do sprzedaży. Telefon 207-19.

BRYLANTY, złoto, srebro, różna biżuteria oraz kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny. M. Mizes, Piotrkowska 30.

KUPIE okazynie dywan z wywieki albo bielski (ręczny) wymiary 4x5, lub 3x4. Wiadomość pod „Dywan”.

MOTORY 3x10 konny do sprzedaży. Telefon 207-19.

BRYLANTY, złoto, srebro, różna biżuteria oraz kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny. M. Mizes, Piotrkowska 30.

KUPIE okazynie dywan z wywieki albo bielski (ręczny) wymiary 4x5, lub 3x4. Wiadomość pod „Dywan”.

MOTORY 3x10 konny do sprzedaży. Telefon 207-19.

BRYLANTY, złoto, srebro, różna biżuteria oraz kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny. M. Mizes, Piotrkowska 30.

KUPIE okazynie dywan z wywieki albo bielski (ręczny) wymiary 4x5, lub 3x4. Wiadomość pod „Dywan”.

MOTORY 3x10 konny do sprzedaży. Telefon 207-19.

BRYLANTY, złoto, srebro, różna biżuteria oraz kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny. M. Mizes, Piotrkowska 30.

KUPIE okazynie dywan z wywieki albo bielski (ręczny) wymiary 4x5, lub 3x4. Wiadomość pod „Dywan”.

MOTORY 3x10 konny do sprzedaży. Telefon 207-19.

BRYLANTY, złoto, srebro, różna biżuteria oraz kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny. M. Mizes, Piotrkowska 30.

KUPIE okazynie dywan z wywieki albo bielski (ręczny) wymiary 4x5, lub 3x4. Wiadomość pod „Dywan”.

MOTORY 3x10 konny do sprzedaży. Telefon 207-19.

BRYLANTY, złoto, srebro, różna biżuteria oraz kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny. M. Mizes, Piotrkowska 30.

Nieście pomoc bezrobotnym!

NIC NIE ZASTĄPI

„OLLA”
produkowanych na podstawie zgłoszonego w Ameryce do patentu sposobu wytwarzania.

Istniejąca od roku 1909, przy ulicy Piotrkowskiej № 86

CENTRALNA LECZNICA ZĘBOWA

LEKARZA DENTYSTY

A. ŻADZIEWICZA

przeniesione do własnego domu przy ulicy PIOTRKOWSKIEJ № 164, parter, Telefon № 127-83.

POKÓJ dwuokienny niekrepujący umebłowany dla 1 lub 2ch solidnych osób. Przejazd 46—36.

POKÓJ umebłowany z wszelkimi wygodami telefonem i utrzymaniem lub bez do wynajęcia. Radwańska 19, m. 21.

ŚLONECZNY pokój umebłowany do wynajęcia od zaraz. Telefon, Narutowicza 35 m. 15.

MIESZKANIE 4-pokojowe w cichym domu, wszelkie wygody, 2 wejścia od 1 kwietnia r. b. do wynajęcia. Wiadomość: Senatorska 23 u gospodarza.

UMEBLOWANE 2 pokoje z kuchnią, wszelkimi wygodami, Piotrkowska 101, fr. 1 piętro. m. 4 do oddania.

DWA POKOJE, kuchnia, wygody do odstąpienia, Juliusza 26, m. 46, Czudnowski.

OD ZARAZ do wynajęcia dwa pokoje z kuchnią, z wygodami, front, 4-te piętro. Pokój pojedynczy, front, trzecie piętro. Zamenhofa 6. Tel. 102-56.

2 DWUOKIENNE pokoje, częściowo umebłowane, używalność kuchni, wszelkie wygody, I. p. fr. Śródmiejska 38, m. 5.

UMEBLOWANY frontowy pokój z niekrepującym wejściem, wygodami, 1-sze piętro, Narutowicza 31, m. 6.

POKÓJ frontowy umebłowany przy intel. rodzinie do wynajęcia, Lipowa 30, m. 7.

ŁADNIE umebłowany pokój przy rodzinie od zaraz do wynajęcia, Żeromskiego 29, m. 5, fr. II p.

DUŻY słoneczny pokój umebłowany, wejście z klatki schodowej do wynajęcia, Aleja Kościuski 21, m. 11.

UMEBLOWANY słoneczny pokój do wynajęcia, Pl. Dąbrowskiego 1, m. 14a II p. fr.

DUŻY, słoneczny pokój z telefonem z całodziennym utrzymaniem do wynajęcia, Traugutta 14, m. 8.

Posady

SLUŻĄCA samodzielna, umiejąca dobrze gotować z dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty do Republiki pod „Uczciwa”.

POSZUKUJE się zdolnych akwizytorów. Oferty do adm. sub Nr. 230 U.

Nauka i wychowanie

RUTYNOWANA nauczycielka (dyplom Sorbony) udziela lekcji francuskiego zelektryfikowanego na prąd 220 volt w zakresie szkół średnich, oraz konferencji, literatury, Cegielniana 82, I p. Tel. 132-90, Goldblatowa.

PIELEGNIARKA

rutynowana przyjmuje dyżury i zastrzyki umiejętnie. Ceny przystępne. Telefon 230-79

KUPIE

okazynie nowoczesny kompletny aparat radiowy 3—4-lampowy całkowicie zelektryfikowany na prąd 220 volt z podaniem marki i ceny

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

MATEMATYKI, fizyki, chemii, inżynier - specjalista. Ceny przystępne, telefon 223-77, godz. 14: 17—20.

MISS MARY gives English, and German lessons. Traugutta I p. fr.

Rozmaite

DROBNE ogłoszenia w „Republi” są najlepszym i najtańszym środkiem zniknięcia zainteresowanych. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub lokatora, 2) znaleźć mieszkanie, 3) sprzedać coś, 4) kupić coś, 5) dostać posadę, 6) znaleźć pracowników — niechaj da drobne ogłoszenie do „Republi”.

PRZYJMUJE do haftu ręcznego: lizne, ażurki, filet, kapy, sztory, ki pulowery artystyczne, portrety, panny do robót na drutach. Ceny niskie. Margulies, Kilińskiego 46, I front.

Zagubione dokumenty

ZAGINAŁ weksel na sumę zł. 200, pl. 10/3—33 r. wystawca Michał Jan Bilecki, Brzeziny kŁodzi.

ZAGUBIŁEM portfel z zawartością: 3 gotówki, 3 kwity lombardowe, 2 kwity wpłaconych do Skarbowej. Uczciwego, znalazcę o zwrot Hochberg, Żeromskiego 46, za wynagrodzeniem.

OGŁOSZENIE

Przyjmuje wszelkie zlecenia P. T. telników na prenumeraty czasopism, dzienników krajowych oraz zagranicznych.

M. GABRYCH

Pielegniarka

rutynowana przyjmuje dyżury i zastrzyki umiejętnie. Ceny przystępne. Telefon 230-79

KUPIE

okazynie nowoczesny kompletny aparat radiowy 3—4-lampowy całkowicie zelektryfikowany na prąd 220 volt z podaniem marki i ceny

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.

„Gotówka” w Administracji.